

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

Informationsnummer	Indhold	Side
	I <i>Meddelelser</i>	
		
	II <i>Forberedende retsakter</i>	
	Det Økonomiske og Sociale Udvalg	
	Forsamling af juli 1999	
1999/C 258/01	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Håndtering af ændringer — Gruppen af eksperter på højt plan om økonomiske og arbejdsmæssige følger af de industrielle ændringer — endelig rapport«	1
1999/C 258/02	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Den fælles transportpolitik — Bæredygtig mobilitet: fremtidsperspektiver«	6
1999/C 258/03	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne (kodificeret version)«	12
1999/C 258/04	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Rådets forordning (EF) om aktioner til fremme af bevarelse og bæredygtig forvaltning af tropiske skove og andre skove i udviklingslandene«	13
1999/C 258/05	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om foranstaltninger til sikring af, at miljøaspektet tilgodeses i udviklingslandenes udviklingsproces«	16

Pris: 13 EUR

DA

(Fortsættes på omslagets anden side)

1999/C 258/06	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om: — »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for forebyggelse og bekæmpelse af visse overførbare spongiforme encephalopati-er«, og — »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 91/68/EØF for så vidt angår scrapie«	19
1999/C 258/07	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets direktiv om indførelse af en generel ramme for information og høring af arbejdstagerne i Det Europæiske Fællesskab«	24
1999/C 258/08	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Hvidbog om handel«	26
1999/C 258/09	Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — "Samhørighed og transport"«	35

II

(Forberedende retsakter)

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Håndtering af ændringer — Gruppen af eksperter på højt plan om økonomiske og arbejdsmæssige følger af de industrielle ændringer — endelig rapport«

(1999/C 258/01)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 15. december 1998 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Håndtering af ændringer — Gruppen af eksperter på højt plan om økonomiske og arbejdsmæssige følger af de industrielle ændringer — endelig rapport«.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som udpegede John Little til ordfører og Mario Sepi til medordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 10. juni 1999.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 365. plenarforsamling af 7. og 8. juli 1999, mødet den 7. juli, med 103 stemmer for og 4 hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. En »gruppe af eksperter på højt plan« udpeget af Kommissionen med Pehr G. Gyllenhammar som formand offentliggjorde i november 1998 en rapport om økonomiske og arbejdsmæssige følger af de industrielle ændringer. På sit ekstraordinære beskæftigelsestopmøde i november 1997 i Luxembourg opfordrede Det Europæiske Råd ekspertgruppen til at analysere industrielle ændringer i Den Europæiske Union og undersøge, hvordan ændringerne og deres økonomiske og arbejdsmæssige følger kan forudses og håndteres. Ekspertgruppen erkender, at Rapporten kun kan behandle enkelte områder samt give nogle eksempler, og fastslår samtidig, at der er tale om vanskelige problemer, der har tendens til at brede sig. Gruppen anbefaler, at Rapporten følges op af en dialog mellem Kommissionen og private brancheorganisationer med henblik på at finde frem til den bedste strategi til at foregribe og håndtere ændringer.

1.2. I overensstemmelse med en anmodning fra kommissær Pádraig Flynn besluttede ØSU at gennemgå rapporten fra gruppen af eksperter på højt plan (»Rapporten«) og afgive udtalelse om den inden dens behandling i Rådet. ØSU er allerede ved adskillige lejligheder kommet ind på forskellige aspekter af dette omfattende og vigtige emne. Følgende bemærkninger fokuserer derfor først og fremmest på spørgsmål, der rejses direkte i Rapporten.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU mener, at Rapporten giver anledning til overvejelser om de industrielle ændringer og om, hvilke effektive forholdsregler der kan tages. Rapporten indeholder nyttige kommentarer til baggrunden for disse ændringer. ØSU er navnlig enig med Rapportens forfattere i, at industrielle ændringer åbner op for nye muligheder, og i, at der bør lægges vægt på at skabe nye job frem for at forsvare job, der er blevet overflødige. At søge løsninger baseret på benchmarking, nyskabelse og social samhørighed er en fornuftig overordnet strategi.

2.2. En række forskellige faktorer kan udløse industrielle ændringer, men et fælles træk er, at der opstår nye muligheder. Rapporten forsøger at finde frem til, hvordan ændringer kan forvandles til sådanne muligheder. Efter ØSU's opfattelse kræver det, at man ikke kun foregriber, forbereder og håndterer ændringerne, men også udnytter dem aktivt med henblik på at opnå de størst mulige økonomiske og sociale fordele. Som et centralt led i denne opgave må den europæiske industri sikre den nødvendige produktivitet og forbedre konkurrenceevnen på verdensmarkedet.

2.2.1. ØSU er enig i, at erhvervslivet, arbejdstagerrepræsentanterne (herunder fagforeningerne), arbejdstagerne selv, de nationale regeringer og de lokale myndigheder alle har en rolle at spille i udnyttelsen af de industrielle ændringer.

2.2.2. ØSU beklager imidlertid, at Rapporten nøjes med at foreslå muligheder for formidling — mest på frivillig basis — af informationer, der ikke indgår i effektive høringer som led i forberedelsen af politiske og økonomiske beslutninger. Sådanne høringer bør tage sigte på i rette tid at påvirke beslutningsprocessen, således at der fra et økonomisk og socialt synspunkt opnås en optimal omstrukturering.

2.3. Gennemgribende forandringer vil nødvendigvis være ledsaget af et behov for nye færdigheder og krav om nye kvalifikationer. Hvis organisatoriske, administrative og teknologiske ændringer ikke samtidig tages under overvejelse, vil det tage længere tid at gennemføre de industrielle ændringer, hvilket kan gå ud over de potentielle fordele.

2.4. Rapporten definerer en persons beskæftigelsesegnethed som hans/hendes evne til at finde den rette plads på arbejdsmarkedet. At finde eller genfinde sin plads på arbejdsmarkedet kræver efter ØSU's opfattelse mobilitet, tilpasningsevne, engagement og relevante færdigheder. Han/hun må have mulighed for videreuddannelse og omskoling i løbet af sin karriere, da kvalifikationer nu må betragtes som et mere dynamisk begreb. ØSU er enig i, at ansvaret for at erhverve og bevare beskæftigelsesegnetheden ikke kun ligger hos arbejdstageren. Uddannelse og undervisning strækker sig fra relevant formel uddannelse til videreuddannelse og omskoling på og uden for arbejdspladsen. Sidstnævnte varetages enten af virksomhederne eller fremmes af de offentlige myndigheder. Det vil være nødvendigt at indføre nye former for efteruddannelse på arbejdspladsen.

2.5. Rapporten opfordrer virksomhederne til at vedkende sig deres juridiske ansvar ikke kun over for deres aktionærer, men også over for andre med interesse i virksomheden. Denne opfordring har været fremsat før, og støttes fortsat af ØSU. Mange større virksomheder fungerer på denne måde, og ØSU er enig i, at andre virksomheder gennem benchmarking, sammenligning og udveksling af informationer på frivillig basis vil blive ansøret og hjulpet til at forbedre deres politik og procedurer.

2.6. ØSU har for længst anerkendt fordelene ved effektive metoder til informering og høring af medarbejderne. Effektiv kommunikation, åbenhed og dialog med de ansatte styrker motivationen, som er en nøgelfaktor, når det gælder optimering af virksomhedernes præstationsevne og en smertefri gennemførelse af nødvendige ændringer. En dialog baseret på frivillige ordninger er at foretrække, da de sikrer, at alle parter er engagerede. Herudover kan de tilpasses virksomhedens størrelse og kultur.

2.6.1. Hvis alle har adgang til de samme oplysninger, ansøres medarbejderne til deltagelse, og de kollektive overenskomstforhandlinger har, når de finder sted på det rette niveau,

en tendens til at være mere konstruktive og kan føre til gevinster i form af større produktivitet og fleksibilitet. Det er beklageligt, at Rapporten ikke indeholder nogen specifik henvisning til overenskomstforhandlinger.

2.6.2. En åben dialog er særlig vigtig for en gnidningsfri gennemførelse af nødvendige ændringer og bør være en integrerende del af processen.

2.7. ØSU støtter Rapportens overordnede mål og finder det positivt, at den vil kunne fremme strategisk planlægning og handling, men kan ikke godkende alle dele af Rapporten. Den indeholder en række nyttige forslag — hvoraf nogle har været fremsat før — som ØSU kan støtte. Rapporten indeholder imidlertid en række henstillinger, som er særdeles vage, og andre, som mildest talt er kontroversielle. Hertil kommer, at Rapportens opbygning er noget uoverskuelig med fire afsnit, som er kendetegnet ved unødige gentagelser, og som — hvad der er mere alvorligt — mangler sammenhæng og i nogle tilfælde endog indeholder modstridende oplysninger.

2.7.1. Rapporten er rimelig omfattende, men ØSU ønsker at pege på en række overraskende udeladelser. Rapporten nævner ikke behovet for forbedret adgang til markederne for risikovillig kapital og kommer heller ikke i selve teksten ind på den beskæftigelsesfremmende virkning, som fuldførelsen af enhedsmarkedet kan forventes at få. Den fremhæver ikke i tilstrækkelig grad, at international konkurrenceevne er en forudsætning for at bevare beskæftigelsen, og at der i SMV- og servicesektoren er et potentiale for at øge beskæftigelsen.

2.7.2. Rapporten burde endvidere have fremhævet behovet for yderligere at fremme initiativets mål ved passende industrielle foranstaltninger som f.eks. fuldførelse af det indre marked, åbning af markedet for offentlige indkøb og oprettelse af det europæiske selskab. Sådanne foranstaltninger kan bidrage til den økonomiske udvidelse og vækst, der er nødvendig for fornyelsen af den europæiske industri.

2.7.3. Rapporten lægger intetsteds op til også at opfordre virksomheder i tredjelande, som konkurrerer med de europæiske virksomheder på det indre marked, til at forbedre deres arbejdsmarkedsdialog eller til at overholde sociale mindstenormer i virksomheden. ØSU mener tværtimod, at spørgsmålet om de økonomiske og arbejdsmæssige følger af de industrielle ændringer nødvendiggør en global indfaldsvinkel, bl.a. omfattende et kraftigt pres fra EU for at nå frem til bedre rammevilkår for konkurrenceforholdene på internationalt plan, bl.a. ved hjælp af mindstenormer på det sociale område.

2.7.4. Det er overraskende, at Rapporten ikke omtaler den forøgelse af konkurrenceevnen og dermed af beskæftigelsen, som vil kunne opnås ved at gennemføre en erhvervsskatteform i de enkelte medlemsstater og fjerne de negative følger af illoyal konkurrence mellem medlemsstaterne på erhvervsskatteområdet.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Observationscenter for industrielle ændringer (afsnit 1.3)

3.1.1. Rapporten anbefaler, at der oprettes et europæisk observationscenter for industrielle ændringer, der skal bidrage til at forudse økonomiske udviklingstendenser inden for de forskellige sektorer og regioner og til på baggrund heraf at foretage den nødvendige planlægning. ØSU ser frem til resultatet af Kommissionens gennemførlighedsundersøgelse af dette forslag.

3.1.2. ØSU mener, at Kommissionen uanset resultatet af undersøgelsen direkte bør lægge op til en permanent overvågning af industrielle ændringer, således at den kan tilpasse sin egen indsats og de EU-tiltag, som den bringer i forslag over for Parlamentet og Rådet. Til dette formål bør den udbygge samrådet om de industrielle ændringer med erhvervskredsene og arbejdsmarkedsparterne samt gennemføre en dybtgående reform af sin egen interne organisation, bl.a. ved hjælp af tværgående »task forces«, således at man sætter en stopper for opsplitningen på de forskellige generaldirektorater, som i dag hindrer den i at optræde med den fornødne konsekvens.

3.1.3. Uanset hvilket forum der anvendes, er det nødvendigt, at der er sammenhæng mellem de økonomiske og politiske beslutninger, og at arbejdsmarkedsparterne inddrages på en sådan måde, at de kan påvirke disse beslutninger.

3.2. »Rapport om ændringshåndtering« vedrørende beskæftigelse og arbejdsvilkår (afsnit 1.4)

3.2.1. ØSU bifalder Rapportens anbefaling af, at virksomheder tilskyndes til på et frivilligt og fleksibelt grundlag at aflægge rapport til deres egne ansatte om beskæftigelse og arbejdsforhold, og er enig i, at bedste praksis ikke opnås ved lovgivning, men ved frivilligt og i virksomhedens og medarbejdernes egen interesse at tilstræbe den højest mulige standard.

3.2.2. ØSU mener imidlertid ikke, at virksomhederne i nær så høj grad som foreslået af Kommissionen bør være bundet af bestemte regler ved udarbejdelsen af deres rapport om ændringshåndtering, og forestillingen om, at én bestemt metode bør følges, strider imod respekten for den kulturelle mangfoldighed og tilpasningsevne. Offentliggørelse af en sådan rapport kunne skabe problemer for virksomheder, der ikke ønsker at give konkurrenter indblik i deres innovative praksis.

3.2.3. ØSU opfordrer ikke desto mindre alle virksomheder — både europæiske og udenlandsk ejede — med over 1 000 ansatte inden for EU til på frivillig basis at udarbejde en

»rapport om ændringshåndtering«. En sådan rapport kunne give oplysninger om, hvilke strukturelle ændringer der er planlagt, og indeholde en proaktiv strategi for ændringshåndtering. Rapporten kunne beskrive virksomhedens forslag til og programmer for

— uddannelsesprocesser og -metoder, der skal imødekomme kravene om nye færdigheder og kvalifikationer

— udvikling af teknologi og organisation

— opretholdelse af lige muligheder (på kort sigt påvirker større ændringer ofte dårligt stillede grupper uforholdsmæssigt meget)

— dialog med andre samfundsgrupper om ændringshåndtering.

3.2.4. Det er ikke kun den private sektor, der mærker effekten af industrielle ændringer. ØSU opfordrer derfor også offentlige instanser med over 1 000 ansatte til at udarbejde en sådan rapport.

3.2.5. Arbejdstagerne og deres repræsentanter må inddrages i udarbejdelsen og gennemførelsen af en sådan rapport, hvis den skal have nogen værdi.

3.2.6. ØSU opfordrer til, at rapporten udarbejdes på grundlag af objektive kriterier og certificeres af et uafhængigt organ, der udpeges af virksomheden.

3.2.7. ØSU mener, at EU og medlemsstaterne ved tildelingen af støtte — som foreslået ovenfor i punkt 3.2.3. — bør opfordres til at tage hensyn til, hvilken form de certificerede ændringshåndteringsrapporter antager. Dette vil anspre til en spredning af denne praksis til flere større organisationer, uden at det går ud over virksomhedsledelsernes frie dispositionsret.

3.2.8. ØSU er imidlertid stærk modstander af Kommissionens parallelle forslag om, at rapporten om ændringshåndtering skal være et kriterium for tildeling af offentlige kontrakter. Hvis et sådant kriterium skal gælde, vil det være nødvendigt at vurdere virksomheden og dens ændringshåndteringsrapport på alle nationale, regionale og lokale niveauer, hvor der indgås sådanne aftaler. Hermed vil man gribe ind ikke kun i leverandørernes, men også i myndighedernes og myndighedsorganernes kommercielle rettigheder og pligter, da offentlige kontrakter udelukkende bør, og i nogle tilfælde skal, baseres på princippet om mest mulig valuta for pengene. Forslaget om, at en sådan rapport bør betragtes som et kriterium for enhver offentlig kontrakt, er helt uforeneligt med Kommissionens erklæring om, at der under ingen omstændigheder må være tvang involveret. Kommissionen erkender i sin rapport, at tvang vil føre til diskussioner om definitioner og problemer i stedet for at fremme reelle forsøg på at viderebringe god praksis på en åben og nyskabende måde.

3.3. Infrastruktur til nye teknologier (afsnit 2.1)

3.3.1. ØSU er enig i, at en af regeringernes vigtigste økonomiske roller er at etablere en infrastruktur, der fremmer den økonomiske udvikling. ØSU støtter Rapportens prioriteringer, og finder det navnlig positivt, at der lægges vægt på informationsteknologi og opfordres til liberalisering af telekommunikationssektoren. Endelig må forslaget om initiativfremmende finansiel støtte til sektoren hilses velkommen.

3.4. Beskæftigelsesegnethed og livslang undervisning og uddannelse (afsnit 2.2)

3.4.1. Som angivet i Rapporten skyldes arbejdsløsheden i Europa ikke mindst, at jobudbud og -efterspørgsel ikke svarer til hinanden i en tid med store teknologiske ændringer og globalisering.

3.4.2. ØSU er enig i, at virksomhederne har en forpligtelse og en direkte interesse i at hjælpe med at bevare arbejdsstyrkens beskæftigelsesegnethed. Kendsgerningen er imidlertid, at succesrige og fremadskuende virksomheder i egen interesse vil investere mere i arbejdsstyrken end andre virksomheder.

3.4.3. Rapporten anerkender, at arbejdstagere og offentlige myndigheder deler ansvaret for bevarelse af beskæftigelsesegnetheden, men fremhæver ikke i tilstrækkelig grad den enkelte arbejdstager, som er den, der i sidste ende nyder fordel af en sådan indsats. Arbejdstageren er for eksempel forpligtet til at deltage aktivt, når han/hun gives mulighed for videreuddannelse. Det er rigtigt, at de offentlige myndigheders rolle ligger i at sikre lettere adgang til uddannelse. ØSU er helt enig i, at undervisning og livslang uddannelse er af altafgørende betydning for beskæftigelsesegnetheden, men understreger, at dette ikke kun gælder heltidsansatte, men i lige så høj grad deltidsansatte, distancearbejdere og selvstændige.

3.4.4. I lyset af ovenstående mener ØSU ikke, at virksomhederne som hævdet i Rapporten kan være ansvarlige for at »sikre« de ansattes beskæftigelsesegnethed. Virksomhedens ansvar for bestemte tiltag kan ikke i sig selv være nogen garanti for et positivt resultat.

3.4.5. Virksomhedens ansvar i denne henseende går ud på at uddanne, udvikle og omskole arbejdstagerne til at kunne varetage både aktuelle opgaver og fremtidige roller, som virksomheden måtte tildele dem. Arbejdstagerne opnår herved færdigheder, der kan overføres til andre områder, og forbedrer deres beskæftigelsesegnethed. Det er noget ganske andet at foreslå, at virksomheder bør holdes ansvarlige for at uddanne arbejdstagere for det tilfælde, at de skulle forlade virksomheden. Virksomheder kan — og gør det også i mange tilfælde uden kontraktlig eller lovgivningsmæssig forpligtelse — bistå arbejdstagere, som de ikke længere har brug for, med at finde andet arbejde, for eksempel ved hjælp af *outplacement* (rådgivning og erhvervsvejledning til ledige finansieret af den tidligere arbejdsgiver).

3.4.6. ØSU er enig i, at det kan være nødvendigt med offentlig støtte til omskoling, hvis afskedigede arbejdstagere

skal kunne finde nye job. Kommissionen nævner Østrigs »Arbeitsstiftungen«, en partnerskabsordning mellem den offentlige og private sektor, som et glimrende eksempel på god praksis, der bør vinde større udbredelse. Initiativet er et koncentreret forsøg på at genindsætte ledige på arbejdsmarkedet, og der ydes omfattende hjælp til at finde nyt arbejde ved hjælp af *outplacement*, uddannelse/omskoling samt støtte til personer, der vil arbejde selvstændigt eller stifte egen virksomhed.

3.4.7. Forslaget om, at en virksomhed der »tydeligvis undlader at tage de nødvendige skridt for at sikre de afskedigede medarbejders beskæftigelsesegnethed, ikke længere bør være berettiget til at modtage offentlig støtte«, er uigennemførligt, da arbejdsgiverne ikke kan sikre beskæftigelsesegnetheden, når ansvaret herfor deles af arbejdstagerne og de offentlige myndigheder. Der kan imidlertid argumenteres for under passende omstændigheder at give virksomheder økonomiske incitamenter og støtte til uddannelsesforanstaltninger, som er nødvendige for at fremme afskedigede medarbejders forsøg på at finde passende nyt arbejde. Sådanne incitamenter ville ikke være noget indgreb i virksomhedernes frie dispositionsret, men være en støtte til virksomheder, der ønsker at yde et aktivt bidrag til den generelle vækst i EU's industri.

3.4.8. Rapporten kommer ikke ind på det nødvendige samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet, som skal sikre, at den uddannelse og undervisning, der udbydes, fortsat har relevans på et arbejdsmarked i hastig forandring. I Storbritannien er der for eksempel en række frivillige partnerskaber mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet, der kunne tjene som forbillede for god praksis.

3.5. Nye beskæftigelsesområder (afsnit 2.3)

3.5.1. Rapporten giver to eksempler på sektorer, som vil kunne spille en større rolle på arbejdsmarkedet i de næste ti år. ØSU anerkender, at der kan være et vækspotentiale inden for disse sektorer, men er skuffet over, at der ikke gives bedre eksempler, og at nye handelsformer ikke er nævnt.

3.5.2. ØSU finder det ikke desto mindre positivt, at disse to eksempler nævnes som vækstfaktorer på beskæftigelsesområdet. Begge eksempler — personlige tjenesteydelser samt kreativ kunst og underholdning — spiller en vigtig rolle i samfundet ikke kun på det økonomiske plan, men også hvad angår forbedring af livskvaliteten.

3.5.3. Forslaget om at fremme og stimulere kreativ kunst og underholdning kan ikke umiddelbart afvises. Enhver foranstaltning på dette område må imidlertid være og forekomme at være forenelig med princippet om åbne markeder og fri konkurrence på globalt plan. ØSU mener ikke, at offentlig finansiering af europæiske »Oscars« kan retfærdiggøres.

3.5.4. Hvad angår personlige tjenesteydelser, nævnes to beskatningsaspekter, som begge berører nærhedsprincippet. Forslaget om, at der bør gives skattelettelser til »arbejdsgivere« inden for primære serviceområder, har visse fordele, men vil i virkeligheden føre til en degressiv beskatning af bedrestillede, der i sådanne tilfælde optræder som arbejdsgivere.

3.5.5. Rapporten fremhæver, at adskillige lande har gjort en aktiv indsats for at nedsætte de lavtlønnedes skattemæssige og sociale omkostninger, og anbefaler, at sådanne foranstaltninger bør finde større udbredelse med henblik på at nedsætte de reelle udgifter til ufaglært arbejdskraft. ØSU bifalder dette forslag, da sådanne foranstaltninger skulle kunne fremme både beskæftigelsen og konkurrenceevnen, navnlig i arbejdsintensive virksomheder og ikke mindst med arbejdsmarkedsparternes aktive deltagelse.

3.5.6. Ud over andre vigtige nye beskæftigelsesområder (f.eks. informationsteknologi) bør man også undersøge nye beskæftigelsesformer. Telearbejde i alle dets afskygninger er et eksempel på, hvor stor en indvirkning strukturændringer kan have på arbejdstagerne.

3.6. Etablering og udvikling af SMV (afsnit 2.4)

3.6.1. ØSU konstaterer med tilfredshed, at en række af dets idéer med henblik på en sund udvikling af SMV er inkorporeret i Rapporten. Det er navnlig positivt, at der er lagt vægt på iværksætterkultur og nyskabende kapacitet.

3.6.2. ØSU støtter oprettelsen af yderligere »one-stop shops«, selv om det må fremhæves, at de eksisterende enheder ikke sikrer nogen bureaukratisk forenkling. ØSU gør opmærksom på behovet for, at sådanne foranstaltninger støttes på nationalt og lokalt plan.

3.7. Håndtering af kriser (afsnit 3)

3.7.1. Denne del af Rapporten indeholder er en række modstridende udsagn, og det er ikke klart, hvilke forslag der gælder individuelle virksomheder, og hvilke der gælder samtlige virksomheder inden for en erhvervssektor eller en region.

3.7.2. Små og mellemstore virksomheder, ja selv store virksomheder kan ikke alene løse problemerne med industrier i tilbagegang eller pludseligt opståede større kriser. Hvis virksomhederne selv skal overleve, er de nødt til at finde nye markeder og kunder og dække disses behov.

3.7.3. ØSU støtter det generelle princip, at større ændringer på regionalt plan kan håndteres ved en kollektiv indsats som den, der f.eks. har fundet sted inden for stål-, kul- og skibsbygningsindustrierne. Frivillige og fleksible områdepagter bør fremmes. Både EU's og de nationale støttemidler bør tage sigte på at fremme overgangen, som kan håndteres effektivt, fra industrier i tilbagegang til nye vækstsektorer.

Bruxelles, den 7. juli 1999.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Den fælles transportpolitik — Bæredygtig mobilitet: fremtidsperspektiver«

(1999/C 258/02)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 7. december 1998 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informations-samfundet, som udpegede Peter Morgan til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. juni 1999.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 365. plenarforsamling af 7.-8. juli 1999, mødet den 7. juli 1999, følgende udtalelse med 107 stemmer mod 1, mens 2 stemte hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1. I 1992 offentliggjorde Kommissionen sin meddelelse om den fælles transportpolitik's fremtidige udvikling⁽¹⁾, og i 1995 vedtog den et femårigt handlingsprogram for transportområdet⁽²⁾. Den 1. december 1998 offentliggjorde Kommissionen den foreliggende meddelelse, hvori den redegør for de fremskridt, der er gjort, vurderer, hvad der skal gøres i de sidste to år af programmets løbetid, og ser på de behov, der vil være i perioden 2000 til 2004.

1.2. På grund af det intense samspil mellem transportpolitikens forskellige delområder må de nødvendigvis betragtes samlet. Den lange tidshorisont for transportfaciliteternes udvikling betyder, at transportpolitikken skal planlægges lang tid i forvejen. ØSU bifalder derfor Kommissionens beslutning om at se på sit fremtidige handlingsprogram for den fælles transportpolitik.

1.3. Kommissionen opstiller tre hovedmål og en række undermål for den fælles transportpolitik:

- a) Bedre effektivitet og konkurrenceevne.
 - i) Markedsadgang og markedsfunktion.
 - ii) Integrerede transportsystemer.
 - iii) Fair og effektiv prissætning inden for transport⁽³⁾.
 - iv) Økonomisk og social samhørighed.
 - v) Det skal sikres, at bestemmelserne anvendes.

b) Forbedring af kvalitet.

- i) Sikkerhed.
- ii) Miljø.
- iii) Forbrugerbeskyttelse og forbedring af transporttjenesteydelsernes kvalitet.
- iv) Forberedelse af fremtiden.

c) Større effektivitet i forholdet til tredjelande.

2. Mål og overvågning

2.1. Efter ØSU's mening er det vigtigt, at den fælles transportpolitik har klare mål, og at lovgivningsprogrammet svarer nøje til målene. I den forbindelse beklager ØSU, at Kommissionen endnu ikke har udviklet visioner for 2010 og længere frem. Dette må være en højt prioriteret opgave for den nye Kommission, men så længe der ikke er nogen visioner, er det vanskeligt at vurdere, om det kortsigtede program frem til 2004 er hensigtsmæssigt. Kommissionen har nu mange statistikker til rådighed. De er forhåbentlig både relevante og nyttige. ØSU så gerne, at de i større udstrækning blev anvendt som belæg for tidligere initiativers effektivitet og til at understøtte fremtidige prioriteter.

2.2. ØSU mener, at »bæredygtig mobilitet« forudsætter en transportpolitik, der lever op til de nuværende og fremtidige økonomiske, sociale og miljømæssige mål, idet man sikrer et optimalt udbytte af de eksisterende teknologier og udvikler nye bæredygtige teknologier, samtidig med at de skadelige virkninger for mennesket og det naturlige miljø minimeres. De endelige mål skal derfor være af økonomisk, social og miljømæssig karakter.

2.2.1. Økonomiske mål på transportområdet

- a) spiller en central rolle for understøttelsen af det indre marked,
- b) letter forbindelserne med ansøgerlande og andre tredjelande,

(1) KOM(92) 494 endelig udg. — Meddelelse fra Kommissionen — Den fælles transportpolitik's fremtidige udvikling — ØSU's udtalelse: EFT C 352 af 30.12.1993.

(2) KOM(95) 302 endelig udg. — Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Den fælles transportpolitik — handlingsprogram 1995-2000 — ØSU's initiativudtalelse: EFT C 39 af 12.2.1996.

(3) KOM(1998) 466 endelig udg. — Kommissionens hvidbog om »Fair betaling for brug af infrastruktur: en model for trinvis indførelse af fælles afgiftsbestemmelser for transportinfrastrukturen i EU« — ØSU's udtalelse: EFT C 116 af 28.4.1999.

- c) styrker EU's konkurrenceevne i verdensøkonomien og
- d) skaber både direkte og indirekte vækst i beskæftigelsen.

2.2.2. Via beskatning og beskæftigelse bidrager de økonomiske mål til at opfylde sociale mål, men der er også andre sociale målsætninger som:

- a) social og regional samhørighed i EU,
- b) sårbare borgeres adgang til transport,
- c) tilvejebringelse af miljøvenlige transporttilbud,
- d) tilvejebringelse af hensigtsmæssige bytransportsystemer og
- e) sikkerhed.

Dette var grundlaget for ØSU's stillingtagen til Kommissionens meddelelse om samhørighed og transport.

2.2.3. Miljømæssige mål sikrer, at den økonomiske udvikling er bæredygtig og forenelig med kravet om beskyttelse af det menneskelige og naturlige miljø. ØSU bifalder, at Kommissionen lægger vægt på dette aspekt. Følgende nøgleelementer kan nævnes:

- a) sikring af effektivitet inden for alle transportformer,
- b) jernbanernes og den kollektive vejtransports modernisering,
- c) minimering af luft- og støjforureningen,
- d) tackling af problemet med drivhuseffekten,
- e) fysisk planlægning og
- f) udvikling af bytransportsystemer.

2.3. Andre mål, som Kommissionen fremhæver, f.eks. kvalitetsforbedring, er vigtige midler til at forbedre de økonomiske, sociale og miljømæssige forhold, men de bør betragtes som midler og ikke som selvstændige mål.

2.4. I meddelelsen burde Kommissionen lægge større vægt på transportens rolle inden for EU. De mellemliggende målsætninger og handlingsplanen sættes ikke tilstrækkeligt i relation til det grundlæggende formål, det er at benytte transport til at forbedre de sociale, miljømæssige og økonomiske vilkår i Europa. Hvis Kommissionen gjorde det, ville foranstaltningerne blive mere umiddelbart relevante og effektive.

2.5. Det er vigtigt ikke alene at sætte mål, men også at overvåge udviklingen. Det er derfor positivt, at Kommissionen agter at oprette et datasystem for europæisk transport. En bedre forståelse af transport i kraft af forskning og indsamling af data vil øge EU's muligheder for at skabe forbedringer. ØSU bifalder den forskningsindsats, der allerede er gjort under det fjerde rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (1994-1998)⁽¹⁾. ØSU så imidlertid gerne, at prioriteterne blev underbygget med flere data, og håber, at det vil være tilfældet, når den fælles transportpolitik revideres i 2000.

3. De enkelte transportformer

Vejtransport

3.1. Både vejtransport og lufttransport er helt uundværlige i nutidens samfund. Forbrændingsmotoren er imidlertid forbundet med store miljømæssige problemer, og der er en tendens til, at disse transportformers store nytteværdi og bidrag til økonomien trænges i baggrunden af intense angreb fra politisk og samfundsmæssigt hold. Efter ØSU's mening vil den bedste løsning være at vedtage foranstaltninger, der kan bremse eller endog mindske disse transportformers vækst, idet der skabes attraktive og praktiske alternative transportmåder, også inden for offentlig transport, samtidig med at der anvendes ny teknologi til at nedbringe omfanget af miljøskader pr. passagerkilometer eller tonkilometer. Løsningen består ikke i at forhøje priserne inden for disse transportformer over en kam, da det ville bringe den europæiske økonomis konkurrenceevne i farezonen.

3.2. Vejnettet spiller en central rolle for EU's integration. Målet må være at sikre passende investeringer samt en effektiv udnyttelse og en bæredygtig forvaltning af vejnettet.

3.3. EU's transeuropæiske transportnet danner rygraden i et EU-transportsystem, som inkluderer vejforbindelser. På mange af disse strækninger må det imidlertid konstateres, at medlemsstaterne kun langsomt gør fremskridt, hvilket ikke er acceptabelt. ØSU ser frem til hvidbogen om revision af retningslinjerne for de transeuropæiske transportnet. Det er selvfølgelig rimeligt, at der fokuseres på store projekter med høj prioritet, men der er ikke gjort nok for at sikre, at resten af det transeuropæiske transportnet også kan opfylde sine opgaver effektivt. Oplysninger om medlemsstaternes fremskridt kan fås hos Kommissionen.

3.4. Vejnettet spiller en stor rolle for både gods- og persontransport, men Kommissionens transportpolitik (herunder forslagene om vejafgifter) har primært vedrørt godstransporten og den erhvervmæssige transport. Dette må betragtes

⁽¹⁾ Jf. ØSU's udtalelse om det fjerde rammeprogram inden for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (1994-1998), EFT C 34 af 2.2.1994.

som en fejl, ikke kun fordi det indre marked har brug for en effektiv persontransport, men også fordi privatbilismen tegner sig for størstedelen af trafikken, og ethvert forsøg på at afhjælpe problemer med trafikal overbelastning er dømt til at mislykkes, hvis der ikke tages højde for dette. Der er formodentlig en grænse for, hvor mange private biler der kan være. Offentlig persontransport er et nøgleelement i et effektivt personbefordringssystem og et alternativ til privatbilismen.

3.5. Hvis EU's veje skal leve op til deres formål, er det vigtigt at skabe balance mellem udbud og efterspørgsel. Der er miljømæssige grænser for, hvor mange veje der kan bygges, men ikke desto mindre mangler visse nøglestrækninger stadig. Efterspørgslen i myldretiden er mange steder for stor og udbudet for lille, hvilket delvist skyldes forkerte prissignaler på transportområdet. ØSU bifalder derfor, at Kommissionen har til hensigt at fremme en fair og effektiv prissætning på transportområdet⁽¹⁾, herunder vejtransporten, hvor der er brug for differentierede priser. Man skal imidlertid holde sig for øje, at beregningen af eksterne marginalomkostninger er forbundet med en vis usikkerhed, og at prissætningen på transportområdet ikke må skade konkurrenceevnen.

3.6. Efterkrigstidens fysiske planlægning i Europa (bolig-, industri- og forretningsområder) har tilskyndet til større afhængighed af vejtransporten på bekostning af andre transportformer. Det gælder i både forstadsområder og større oplandsområder. Medlemsstaternes og de regionale og lokale myndigheders fremtidige politik for fysisk planlægning vil få store konsekvenser for transportområdet og især for afhængigheden af vejtransporten. Det er skuffende, at der ikke sker hurtigere fremskridt på dette punkt. Dette skal være et centralt punkt i næste århundrede. ØSU henstiller, at Kommissionen tager mere hensyn til den fysiske planlægning, når der tildeles strukturfondsstøtte.

3.7. Det er vigtigt at håndhæve reglerne for erhvervskøretøjer og -chauffører, både for at sikre lige konkurrencevilkår og for at forbedre sikkerheden.

Jernbanetransport

3.8. Kommissionen lægger med rette stor vægt på moderniseringen af jernbanerne, men det skal samtidig erkendes, at jernbanerne blot er en af mange løsninger på de økonomiske og miljømæssige problemer på transportområdet.

3.9. Kommissionen har ret i, at det er afgørende at sætte ind mod faldet i jernbanernes andel af transporten. Hvis de eksisterende politikker videreføres, vil faldet fortsætte og medføre stigende miljømæssige omkostninger og færre arbejdspladser inden for jernbanetransporten.

3.10. Enhver mulighed for at øge jernbanernes andel af godstransporten skal udnyttes, og Rådet og Kommissionen opfordres til at arbejde endnu mere ihærdigt og hurtigt på at sikre jernbanernes modernisering. Initiativer som hurtigruter for godstog og konkurrence mellem forskellige operatører har et godt potentiale, men skal accepteres overalt i Europa for at give de ønskede resultater. I den forbindelse bør Kommissionen tilstræbe et effektivt, grænseoverskridende samarbejde.

3.11. Der skal også ske ændringer inden for jernbanernes passagerbefordring, hvor der er behov for et lignende skifte til fleksible, konkurrencedygtige og passagervennlige ydelser. Det højhastighedsnet, der er under opbygning, er vigtigt for EU's integration, fordi det bringer markederne tættere på hinanden og mindsker behovet for kortdistanceflyvninger.

3.12. For at afhjælpe vejenes overbelastning i by- og forstadsområder er det i mange større byer nødvendigt at opgradere og udvide det 19. århundredes pendlingsbanestrækninger og anvende det 21. århundredes teknologi for at sikre, at de tilpasses de moderne mobilitetsmønstre. Kollektiv vejtransport bør også spille en rolle i disse planer. ØSU bifalder, at Kommissionen har til hensigt at videreføre sit handlingsprogram til fordel for borgernes transportnet⁽²⁾.

3.13. Der findes med sikkerhed ikke nogen universalløsning i spørgsmålet om ejerskab og drift af jernbanetransport. Hvis de påkrævede ændringer skal gennemføres, skal gods- og passagertogsoperatørerne imidlertid sikres et vist manøvrerum for at kunne leve op til kundernes forventninger på de bymæssige, nationale og internationale markeder for gods- og passagertransport⁽³⁾.

3.14. For at opnå en uhindret jernbanebefordring af gods og passagerer hen over grænserne er det nødvendigt at løse problemerne med systemernes interoperabilitet og forbedre personalets kvalifikationer. ØSU bifalder, at Kommissionen snart vil tage disse spørgsmål op.

⁽¹⁾ KOM(1998) 466 endelig udg. — Kommissionens hvidbog om »Fair betaling for brug af infrastruktur: en model for trinvis indførelse af fælles afgiftsbestemmelser for transportinfrastrukturen i EU« — ØSU's udtalelse: EFT C 116 af 28.4.1999.

⁽²⁾ EFT C 138 af 18.5.1999, s. 7.

⁽³⁾ EFT C 209 af 22.7.1999, s. 22.

Lufttransport

3.15. Der skal gøres hurtigere fremskridt i retning af fuld integration og modernisering af de forskellige net, der styrer lufttrafikken over Europa. Efterhånden som luftrummet bliver mere og mere overfyldt, bliver denne opgave stadig mere presserende. En effektiv tilrettelæggelse af flyveruterne vil øge kundernes tilfredshed og nedbringe miljøskaderne.

3.16. Ud over at forbedre lufttrafikkontrollen er det vigtigt at sørge for, at udbudet af lufthavnskapacitet hele tiden er foran efterspørgslen. Lufthavnenes finansiering bør være gennemsigtig, så unfair konkurrence undgås.

3.17. Manglende slots til ankomst og afgang i de mest anvendte lufthavne er en potentiel hindring for nye operatørers adgang til lufttransportmarkedet. Kommissionen skal sikre, at nye operatører kan få adgang til slots.

3.18. Forbrugerne og erhvervslivet vil nyde godt af det fald i lufttransportpriserne, som konkurrencen medfører. Der mangler imidlertid stadig noget i, at et åbent marked med lige vilkår kan siges at være en realitet. Det er derfor vigtigt, at Kommissionen overvåger, hvilke fremskridt der gøres inden for luftfartskonkurrence, og sikrer, at fordelene ved konkurrencen slår igennem overalt i Europa. Det er desuden vigtigt at forstå, hvordan liberaliseringen indvirker på det sociale område med dens følger for beskæftigelsesvilkårene, kvaliteten og sikkerheden. I Kommissionens meddelelse om den europæiske luftfartsindustri⁽¹⁾ analyseres alle aspekter af lufttransportmarkedet.

3.19. Det er også væsentligt at sikre, at fordelene ved øget konkurrence ikke kun slår igennem ved flyvninger inden for EU, men også ved flyvninger til og fra resten af verden. Aftaler om det åbne luftrum er hårdt tiltrængte og kræver, at Kommissionen og medlemsstaterne hurtigt når til enighed.

Vandvejstransport

3.20. Havne, vandveje og søfart er vigtige led i EU's transportnet. Kommissionen skal sikre, at der er en bæredygtig, fair og sikker konkurrence på vandtransportruterne og inden for de havnefaciliteter, der understøtter dem. ØSU imødeser forslagene om liberalisering af havneydelser⁽²⁾. Det europæiske transportnet kræver også effektive vej- og jernbaneforbindelser til og fra havnene.

3.21. De indre vandveje indgår i det transeuropæiske transportnet. Rhin-Donau-Rhône-forbindelsen spiller en central rolle i netværket, og EU skal være særlig opmærksom på Donaus position. For at forbedre interoperabiliteten mellem de forskellige lande er det vigtigt at arbejde på at harmonisere driftsvilkårene i forbindelse med vandvejstransport.

3.22. Uden at der indføres en skadelig skattekonkurrence inden for Europa, skal beskatningen og regelgivningen på søfartsområdet bidrage til at sikre, at Europa (med høje standarder for skibe og besætning) forbliver et attraktivt flådområde for flåderne.

3.23. I forbindelse med udvidelsesplaner og tiltrædelsesforhandlinger skal man også behandle sikkerhedsnormerne i visse ansøgerlandes skibsregistre (f.eks. Malta og Cypern). Det må være en forudsætning for optagelse i EU, at landene lever op til de eksisterende EU-normer.

4. Generelle spørgsmål

4.1. ØSU har i tidligere udtalelser⁽³⁾ gjort opmærksom på følgende punkter, hvoraf nogle endnu ikke er afklaret:

4.1.1. Det er nødvendigt at være mere opmærksom på strukturelle ændringer i medlemsstaternes økonomi og deres konsekvenser for brugen af transport og den modale udvikling.

4.1.2. En liberal økonomisk politik, der sigter mod at sikre udbud og konkurrence på transportområdet, lader sig vanskeligt forene med støtte til fremme af bestemte transportformer.

4.1.3. Kommissionen forsømmer at offentliggøre data om det nuværende forbrug af forskellige transportformer og konsekvenserne heraf i Europa samt prognoser for fremtidens transportudbud og -efterspørgsel både internt i EU og eksternt.

4.1.4. Kommissionen er nødt til at udstede detaljerede retningslinjer vedrørende eksterne omkostninger og miljøafgifter på transportområdet.

4.2. Siden da har Kommissionen gjort store fremskridt med prissætningsinitiativerne. Arbejdet med at forbedre transportstatistikkerne skrider godt frem; ØSU håber, at de nu vil blive anvendt i større udstrækning. Hvidbogen om fair og effektiv prissætning på transportområdet⁽⁴⁾ hilses velkommen, men dens tidsplan varsler meget langsomme fremskridt.

(1) KOM(1999) 182 endelig udg. — Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »Den europæiske luftfartsindustri: Fra det indre marked til globale udfordringer« — ØSU's udtalelse er under udarbejdelse.

(2) Jf. ØSU's udtalelse om Kommissionens Grønbog om Søhavne og Skibsfartsinfrastruktur (KOM(97) 678 endelig udg.); EFT C 407 af 28.12.1998, s. 92.

(3) EFT C 39 af 12.2.1996, s. 43 — EFT C 352 af 30.12.1993, s. 11.

(4) KOM(1998) 466 endelig udg. — Kommissionens hvidbog om »Fair betaling for brug af infrastruktur: en model for trinvis indførelse af fælles afgiftsbestemmelser for transportinfrastrukturen i EU« — ØSU's udtalelse: EFT C 116 af 28.4.1999.

4.3. Den fælles transportpolitik kan kun være effektiv, hvis konkurrencereglerne og den øvrige lovgivning anvendes korrekt. Det er glædeligt, at Kommissionen agter at forfølge denne målsætning. Samtidig er det vigtigt at sikre, at der altid hersker fri og fair konkurrence mellem transportformerne.

Integration

4.4. Man kan kun sikre et effektivt transportsystem, hvis de forskellige transportformer integreres. ØSU bifalder, at Kommissionens femte rammeprogram omfatter forskning i intermodalitet⁽¹⁾. Det er også vigtigt, at tekniske systemer, der understøtter den grænseoverskridende transport i Europa, integreres bedre.

4.5. ØSU bifalder også det femte rammeprogram's nøgleaktioner med henblik på fremme af rationelle og miljøvenlige transportmidler, især fly, skibe, banesystemer og vej køretøjer. Man bør også være opmærksom på støjforureningen⁽²⁾.

4.6. Intelligente transportsystemer og elektronisk afgiftsopkrævning er ved at blive udbredt i Europa. I meddelelsen nævner Kommissionen, at man skal sikre den tekniske kompatibilitet, men det fremlægges som et mål på længere sigt. Det må og skal betragtes som en mere presserende opgave.

4.7. Vej- og lufttransportens fordele og ulemper er omtalt ovenfor i punkt 3.1. Når det gælder land- og vandbaseret transport, er vejtransport ofte den mest brugervenlige og økonomiske løsning for både passagerer og fragt, men den udgør en betydelig trussel mod miljøet på længere sigt. Enhver stigning i vejtransportomkostninger skal gennemføres på en måde, der ikke skader konkurrenceevnen, og som kan accepteres i den brede befolkning. ØSU slår til lyd for, at der sættes på teknologiske forbedringer og udvikling af alternative transportmåder.

4.7.1. I forbindelse med de teknologiske forbedringer tænkes der på forbrændingsmotoren, hvor det gælder om at forbedre effektiviteten og indføre alternative brændstoffer. Indtil videre har den fælles transportpolitik opnået en større reduktion af emissionerne gennem tekniske krav end gennem prissætningen, og fremskridtene med brændselscelleteknologi tyder på, at lovgiverne fortsat bør presse på for teknologiske forbedringer.

4.7.2. Udvikling af alternative transportmåder vedrører de forskellige transportformers integration og modal tilpasning til moderne land- og vandbaserede fragt- og rejsemønstre, så man i mindre og mindre grad automatisk vælger individuel vejtransport. ØSU bifalder, at Kommissionen lægger stor vægt på den intermodale transport, men er bekymret over, at det

ikke synes at føre til konkrete resultater. Fysisk planlægning og kollektive transportsystemer i byområder er i den forbindelse af grundlæggende betydning.

4.8. En fair og effektiv prissætning er en forudsætning for at optimere de enkelte transportformers effektivitet og sikre en bedre balance mellem dem. Set fra en rent økonomisk synsvinkel er vejbenyttelsesafgifter naturligvis det springende punkt. Sådanne afgifter vil imidlertid kun gavne Europa, hvis de ikke ender med at hæve de generelle transportomkostninger i urimelig grad, og hvis de også tackler problemet med ophobningen af personbiler og ikke udelukkende sigter mod godstransporten.

4.9. Ser man på alle de elementer, der er nævnt ovenfor, er »hurtigruter for gods« et oplagt emne. Man kunne overveje forskellige muligheder for at oprette »sømløse« internationale hurtigruter for godstransport ad vej og bane (og med fly), idet man lader markedsmekanismen styre godsets fordeling på de forskellige transportformer og bruger teknologiske innovationer til at forbedre de forskellige transportsystemers ydeevne.

Økonomisk og social samhørighed

4.10. Transport spiller en nøglerolle for Europas integration. I meddelelsen fremhæves dette i forbindelse med de økonomisk ugunstigt stillede regioner, men man må ikke glemme, at transporten også spiller en stor rolle for yderligt beliggende og meget fjertliggende regioner.

4.11. Bedre transportsystemer er også vigtige for den sociale samhørighed, fordi det giver folk bedre adgang til job og arbejdsgiverne adgang til en bredere og mere varieret arbejdskraftreserve.

4.12. De offentlige tjenester er ganske vist blevet liberaliseret, men der skal træffes foranstaltninger for at undgå social udstødelse. Det er væsentligt, at princippet om offentlig forsyningspligt også kommer samfundets marginalgrupper til gode.

4.13. Især på baggrund af den liberalisering, der gennemføres i de fleste transportsektorer, er det vigtigt, at den sociale dialog udvikles fuldt ud.

4.14. Når arbejdstidsreglerne udvides til at omfatte transportsektorer, der tidligere var udelukket, er det nødvendigt, at sikkerheden fortsat garanteres, uden at beskæftigelsen trues af overdreven regelgivning og manglende fleksibilitet⁽³⁾.

⁽¹⁾ EFT C 407 af 28.12.1998, s. 123.

⁽²⁾ Jf. ØSU's udtalelse om Kommissionens grønbog om fremtidens støjpolitik; EFT C 206 af 7.7.1997.

⁽³⁾ KOM(1998) 662 endelig udg. — Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 93/104/EF af 23. november 1993 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden, således at sektorer og aktiviteter, der var udelukket fra direktivet, bliver omfattet; Kommissionens forslag til Rådets direktiv om tilrettelæggelse af arbejdstid inden for vejtransport for mobile arbejdstagere og selvstændige chauffører; Kommissionens forslag til Rådets direktiv om håndhævelse af de søfarendes arbejdstid på skibe, der anvender EF's havne; ØSU's udtalelse: EFT C 138 af 18.5.1999.

4.15. Afskaffelsen af afgiftsfrit salg inden for EU har økonomiske og beskæftigelsesmæssige konsekvenser for transportforbindelserne mellem EU-landene.

Ekstern effektivitet

4.16. I meddelelsen lægges der ikke ret stor vægt på de internationale transportforbindelser til resten af verden og på effektive handelsruters betydning for økonomien.

4.17. Kommissionen fremhæver med rette udvidelsens følger på transportområdet. Her står vi over for store udfordringer, der vil kræve, at der arbejdes på lovgivningsmæssig og teknisk kompatibilitet. Investeringsstøtten i Central- og Østeuropa vil nødvendigvis skulle dække et bredere felt end større intercityforbindelser, så ansøgerlandene kan få hjælp til at undgå de problemer inden for fysisk planlægning, der har forværret transportens miljøvirkninger i EU-landene. Man skal sørge for at stoppe jernbanernes tilbagegang og forbedre den offentlige transport (i byerne).

4.18. Den politik, der føres i forbindelse med ansøgerlande, kan også anvendes på nabolande i Middelhavs- og Sortehavsområdet.

Sikkerhed

4.19. Det er positivt, at der lægges stor vægt på at evaluere sikkerhedsforanstaltningers omkostningseffektivitet, da det vil sikre det størst mulige udbytte af de ressourcer, der er til rådighed. ØSU bifalder, at der fortsat fokuseres på sikkerhedsspørgsmål inden for civil luftfart, søtransport og vejtransport. Der bør arbejdes videre med European New Car Assessment Programme (EURO-NCAP), og der bør især fokuseres mere på at gøre bilerne mindre farlige for cyklister og fodgængere. ØSU så også gerne, at der blev lagt større vægt på foranstaltninger til forebyggelse af færdselsulykker.

4.20. Når titusinder af mennesker dræbes hvert år på EU's veje, må og skal sikkerheden være et af hovedelementerne i ethvert aspekt af transportpolitikken. De hidtidige politikker har været meget vellykkede, men der er brug for en mere indgående evaluering for at kortlægge, hvilke tiltag der har været mest effektive. Også i den fremtidige politik skal

der fokuseres på sikkerheden, som burde have en mere fremtrædende plads i Kommissionens meddelelse.

5. Konklusioner

5.1. ØSU glæder sig over denne mulighed for at tage den fælles transportpolitik op til overvejelse. ØSU har imidlertid en række forslag:

5.1.1. Som anført i punkt 2 ønsker ØSU, at Kommissionen justerer den fælles transportpolitik, så den klart sigter mod økonomiske, sociale og miljømæssige mål.

5.1.2. En sådan måljustering vil efter ØSU's opfattelse sikre handlingsplanerne den hurtige gennemførelse og dynamik, der er nødvendig i lyset af transportpolitikens store betydning. Sker dette, vil det store jobskabespotentiale på transportområdet komme til udfoldelse.

5.1.3. Inden for transportstatistikker er der gjort opmuntrende fremskridt, og ØSU håber, at statistikkerne i større udstrækning vil blive anvendt til at understøtte transportpolitikken. Det er sandsynligt, at en rapport om de opnåede fremskridt, som bygger på faktiske data, kunne bidrage til at sætte skub i udviklingen. I den forbindelse kunne evalueringen og overvågningen af EU-finansierede projekter forbedres.

5.1.4. ØSU anerkender, at en række emner, især transport i byer og forstæder, er underlagt subsidiaritetsprincippet. Disse emner er imidlertid så centrale for transportpolitikken generelle udvikling og for opfyldelsen af de økonomiske, sociale og miljømæssige målsætninger, der er nævnt i punkt 2.2.1-2.2.3, at både Rådet og Kommissionen bør give dem topprioritet.

5.1.5. Udviklingen og omfanget af privat persontransport, dvs. privatbiler, hvad enten de drives af en forbrændingsmotor eller ej, er et vigtigt strategisk emne, der skal tages op i fremtidens fælles transportpolitik.

5.1.6. Et af de vigtigste emner er den fysiske planlægning, som også falder ind under medlemsstaternes ansvarsområde. Medmindre arealanvendelsen planlægges på en måde, der stemmer overens med principperne om bæredygtig mobilitet, er det usandsynligt, at den fælles transportpolitik's målsætninger nogensinde vil blive opfyldt.

Bruxelles, den 7. juli 1999.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne (kodificeret version)«

(1999/C 258/03)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 17. maj 1999 under henvisning til EF-traktatens artikel 95 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Johannes M. Jaschick til ordfører uden studiegruppe. Sektionen vedtog sin udtalelse den 1. juni 1999.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 365. plenarforsamling af 7.-8. juli 1999, mødet den 7. juli 1999, følgende udtalelse med 98 stemmer for, 1 imod og 4 hverken for eller imod.

1. Dette kodificeringsforslag er udarbejdet på grundlag af en forudgående konsolidering af teksten til Rådets direktiv 79/112/EØF af 18. december 1978 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler samt ændringsretsakterne hertil. Det nye direktiv træder i stedet for de forskellige direktiver, som kodifikationen angår.

2. Det Økonomiske og Sociale Udvalg hilser Kommissionens forslag velkommen, eftersom kodifikationen opfylder kravet om, at fællesskabsretten skal forenkles og gøres klarere for borgerne. En gennemgang af teksten har vist, at Kommissionens forslag ikke indeholder nogen indholdsmæssige, men kun formelle ændringer, som har været nødvendige i forbindelse med kodifikationen.

Bruxelles, den 7. juli 1999.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Rådets forordning (EF) om aktioner til fremme af bevarelse og bæredygtig forvaltning af tropiske skove og andre skove i udviklingslandene«

(1999/C 258/04)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 5. marts 1999 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Eksterne Forbindelser, som udpegede Seppo Kallio til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 9. juni 1999.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 365. plenarforsamling af 7. og 8. juli 1999, mødet den 7. juli 1999, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. De tropiske skove er en vigtig fornyelig naturressource for udviklingslandene. De tropiske skove repræsenterer en væsentlig del af jordens biologiske mangfoldighed. Skovenes eksistens og vækst og en bæredygtig forvaltning af skovene spiller en vigtig rolle for jordens økologiske balance. De tropiske skovressourcer er af stor betydning for befolkningen og den regionale udvikling i udviklingslandene. Det internationale samfund bør gøre mere for at sikre, at principperne for bæredygtig skovforvaltning integreres i globale og regionale aftaler og ordninger.

1.2. Også EU bør styrke sin indsats for at standse forhugning og rydning af tropiske skove i udviklingslandene. EU's bistandsprogrammer inden for beskyttelse, fornyelse og forvaltning af de tropiske skove bør ligge i forlængelse af denne målsætning.

1.3. Industrilandenenes voksende efterspørgsel efter tropisk træ har øget forhugningen i de tropiske skove, hvilket har medført en forringelse af levevilkårene for den lokale befolkning. ØSU har tidligere peget på disse problemer i en udtalelse fra 1993⁽¹⁾.

1.4. Det foreliggende forslag fra Kommissionen til rådsforordning er et nyt forsøg på at samle og målrette EU's udviklingsressourcer til tropiske skove. Forslaget går i den rigtige retning, men er ikke vidtgående nok i henseende til skovfornyelse, skovbrug og oplysningsaktiviteter.

1.5. Udgangspunktet for forslaget til Rådets forordning er budgetpost B7-6201. Formålet med denne bevilling er at yde fællesskabsstøtte til bevarelse og bæredygtig udvikling af de tropiske skove og deres biologiske mangfoldighed, idet en bedre livskvalitet for befolkningerne i skovene tilstræbes.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU er stærkt bekymret for de tropiske skoves tilstand. Til trods for at de tropiske skove ifølge internationale aftaler skal forvaltes bæredygtigt, fortsætter ødelæggelsen i mange udviklingslande.

2.2. Kommissionens forslag af 3. februar 1999 til ny rådsforordning om de tropiske skove hilses velkommen. Der er tale om en logisk fortsættelse af den seneste udvikling i EU, f.eks. den uafhængige vurdering af EU's bidrag til udviklingssamarbejdet inden for skovsektoren fra 1998 (Evaluation of the Forestry Component of EC Programmes in Developing Countries). En anden milepæl er EU's »skovbrugshåndbog« Forestry Manual (Guidelines for Forestry Sector Development Cooperation) med retningslinjer for bistandsarbejdet på skovforvaltningsområdet. Første del udkom i oktober 1996. Endvidere kan nævnes The EU Tropical Forestry Sourcebook fra 1998, som er en kildefortegnelse for EU om tropiske skove med en gennemgang af de forskellige EU-organers og medlemsstaters aktioner inden for forvaltning af tropiske skove.

2.3. Et meget positivt element i Kommissionens forslag er, at det også behandler den globale udvikling inden for skovpolitikken efter De Forenede Nationers Konference om Miljø og Udvikling (UNCED), der fandt sted i Rio de Janeiro i 1992: Det mellemstatlige panel vedrørende skove (IPF, Intergovernmental Panel on Forests) har sørget for koordinations på skovområdet i perioden 1994-1997, og i dag er det mellemstatlige skovforum (IFF, Intergovernmental Forum of Forests) det ansvarlige koordinerende organ i FN.

2.4. EU's bistandsprogrammer på skovområdet vurderes i de nævnte dokumenter, der også indeholder detaljerede og konkrete henstillinger vedrørende kommende aktioner. Den vigtigste konklusion er, at der er behov for en generel og ensartet EU-politik for de tropiske skove. Der bakes således op om den generelle målsætning i EU's »skovbrugshåndbog«, som er at samle alle EU's aktiviteter vedrørende forvaltning af

⁽¹⁾ EFT C 249 af 13.9.1993, s. 3-5.

tropiske skove. En samlet indsats skulle omfatte alle regioner og gavne alle finansieringsinstrumenter og kontorer (Evaluation of the Forestry Component, Synthetic Report, s. 23). Dette ville give et bedre grundlag for den nye politik end Rådets forordning fra 1995, hvis virkning forlænges med det forslag, der nu er til behandling.

2.5. Som det konstateres i indledningen vedrører Rådets forordning anvendelsen af budgetpost B7-6201. Der bør således tages hensyn til bemærkningerne til budgetposten i den uafhængige vurdering. Den vigtigste indvending vedrører den manglende prioritering af aktionerne i et givet projekt, selvom hovedvægten som regel ligger på bevarelsen af de tropiske skove med en bæredygtig forvaltning af skovene, forøgelse af skovenes kapacitet og forskning som andre indsatsområder. Det er yderst vigtigt, at budgetpost B7-6201 og anden EU-finansiering anvendes til at støtte aktioner, organisationer og befolkningen på lokalt og regionalt niveau.

2.6. I den uafhængige vurdering konstateres det endvidere, at rådsforordningen fra 1995 fokuserede mere på bevarelse af de tropiske skove end på skovenes ydeevne. Det anbefales således, at man i overensstemmelse med EU's »skovbrugshåndbog« foretager en afvejning af skovenes økologiske, økonomiske og samfundsmæssige/kulturelle aspekter.

3. Særlige bemærkninger

3.1. ØSU mener ikke, at Kommissionens forslag fuldt ud afspejler synspunkterne i EU's »skovbrugshåndbog«, der opererer med en hel vifte af hierarkisk forbundne temaer inden for skovforvaltningssamarbejde. Det første grundtema er »institutionel« og vedrører politik og institutioner. Andet niveau vedrører skovressourcerne og deres anvendelse og kan inddeles i bevarelse af skovene, bæredygtig forvaltning, skovrejsning, skovhugst og regler på området (f.eks. certificering for skovforvaltning og -produkter). Tredje niveau omfatter viden og knowhow, dvs. især uddannelse, forskning og oplysningsaktiviteter på skovområdet. Efter ØSU's opfattelse bør man i forbindelse med EU's aktioner i relation til tropiske skove give de forskellige delområder inden for bæredygtigt skovbrug samme vægt (økologi, økonomi og det sociale aspekt).

3.2. For at styrke hensynet til de forskellige delfaktorer inden for bæredygtigt skovbrug foreslår ØSU, at definitionen i artikel 2 formuleres som følger: »... naturlige og delvis naturlige eller plantede primære eller sekundære økosystemer, åbne og lukkede skovformationer i tørt eller fugtigt klima samt træer og buske, der gror på opdyrket land eller i andre økosystemer uden for skovene og kan omsættes til skovprodukter«.

3.3. Efter ØSU's opfattelse er det umuligt at føre en bred politik for de tropiske skove uden at tage hensyn til traditionelle og moderne landbrugs- og skovforvaltningssystemer eller enkelte træer og skovlodder, der spiller en vigtig rolle i udviklingslandenes dyrkningssystemer og ofte er bestemmende for deres udbud af skovprodukter. Samtidig skal man være opmærksom på, at en vigtig kilde til skovprodukter er buskbevoksning, der ikke defineres som skov, men ikke desto mindre bruges som brænde i mange af de fattige tropiske lande, der allermest behøver EU's bistand. Et vigtigt spørgsmål i forbindelse med udviklingssamarbejde inden for skovsektoren er, hvordan vegetationen i sådanne tørre regioner kan gøres til rentabel skov.

3.4. Det tropiske skovbrug omfatter i dag under 2 % af de tropiske skoves areal, men dets betydning vokser hele tiden for såvel landsamfundenes og industriens råvareproduktion som for oplagringen af CO₂. Det tropiske skovbrugs miljømæssige og samfundsmæssige virkninger både regionalt og globalt bør absolut være omfattet af EU's politik for tropiske skove. Dette ville også være i overensstemmelse med de øvrige forpligtelser, EU har indgået, såsom UNCED's skovprincipper (Forest Principles), der ikke er juridisk bindende, og IPF's slutrapport fra 1997. EU's medlemsstater har spillet en central rolle i forbindelse med udarbejdelsen af de pågældende rapporter.

3.4.1. ØSU foreslår, at der i artikel 2, stk. 2, lægges endnu større vægt på en forbedring af skovenes tilstand gennem udnyttelse af såvel skovenes naturlige fornyelse som af skovrejsning i områder, der er blevet ryddet eller på anden måde har underlødigt skov.

3.5. ØSU ønsker særligt at fremhæve artikel 4. EU bør slå mere på målsætningen om, at bistanden skal reducere de negative følger af tropisk skovbrug. EU bør navnlig arbejde for udvikling og gennemførelse af nationale skovprogrammer og -politikker i udviklingslandene. Skovbrug bør få en højere samfundsmæssig status, så det bliver et vigtigt element i erhvervspolitikken. I udviklingslandene bør skovbruget udvides og gøres mere effektivt. Mulighederne for anvendelse af lokale træsorter bør ligeledes udvides. Der bør også forskes i forskellige former for bæredygtig udnyttelse og udvikling af naturskovsområder. ØSU betoner målsætningerne i den internationale aftale om tropisk træ (International Tropical Timber Agreement).

4. Konklusioner

4.1. ØSU mener, at de overordnede linjer i Kommissionens forslag er rigtige og bifalder forslaget. Forslaget bør dog kobles mere direkte sammen med det skovpolitiske arbejde, der foregår i FN-regi. EU's beslutninger skal i højere grad være i overensstemmelse med internationale aftaler.

4.2. ØSU peger endnu en gang på behovet for en mere præcis definition af bæredygtigt skovbrug — også i udviklingslandenes egne skovpolitiske målsætninger og programmer.

4.3. I planlægningen og gennemførelsen af EU-programmerne skal der tages bedre hensyn til de behov, som lokale arbejdstagere og den øvrige befolkning har.

4.4. ØSU foreslår, at EU's bistandsprogrammer for tropiske skove kobles entydigt sammen med forpligtelserne i multilaterale internationale aftaler som Rio-erklæringen, Agenda 21 og WTO-aftalerne.

4.5. ØSU håber, at EU's udviklingsressourcer i højere grad vil blive rettet mod forskning, uddannelse og oplysningsaktiviteter, så det i første række er den lokale befolkning, der har gavn heraf.

4.6. ØSU foreslår, at man udvider indsatsen i forbindelse med projekter vedrørende udarbejdelse og udvikling af nationale skovpolitiske programmer i udviklingslandene på grundlag af principperne om bæredygtigt skovbrug. Med sådanne foranstaltninger kunne man skabe nye arbejdspladser i udviklingslandene og forbedre uddannelsesniveauet, den sociale tryghed og sikkerheden på arbejdspladsen.

4.7. Endelig støtter ØSU EU's ønske om en bred international skovaftale, som også skal skabe grundlag for bæredygtig forvaltning og udnyttelse af de tropiske skove og omfatte fælles kriterier for udviklingssamarbejde inden for skovsektoren.

Bruxelles, den 7. juli 1999.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om foranstaltninger til sikring af, at miljøaspektet tilgodeses i udviklingslandenes udviklingsproces«⁽¹⁾

(1999/C 258/05)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 5. marts 1999 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Eksterne Forbindelser, som udpegede A.A. Jaarsma til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 9. juni 1999.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 365. plenarforsamling af 7. og 8. juli 1999, mødet den 7. juli, med 110 stemmer for og 2 hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Rådet anser forslaget for et væsentligt instrument, som skal hjælpe Fællesskabet til at imødekomme sine retlige og politiske forpligtelser, hvad angår beskyttelse af miljøet inden for rammerne af en bæredygtig udvikling.

1.2. Målet med denne forordning er at sikre, at de aktiviteter, der er iværksat i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 722/97 af 22. april 1997, kan fortsætte efter den 31. december 1999, når forordningen udløber.

1.3. EU's økonomiske og udviklingspolitiske samarbejde er underlagt klare forpligtelser med hensyn til miljøbeskyttelse og udviklingens bæredygtighed. Amsterdam-traktatens artikel 177 og 174 (ændrede versioner af Rom-traktatens tidligere artikel 130 U og 130 R) er særlig relevante i denne sammenhæng.

1.4. I international sammenhæng har det tilsagn, som Fællesskabet gav på De Forenede Nationers miljø- og udviklingskonference (UNCED) i Rio i 1992, og den efterfølgende udvikling den største betydning.

1.5. Fællesskabet har undertegnet flere multilaterale miljøaftaler, bl.a. en konvention om biologisk diversitet og rammekonventionen om klimaændring og en konvention om bekæmpelse af ørkendannelse. Samtlige disse aftaler indebærer en pligt til at hjælpe udviklingslandene med at overholde de tilsagn, som disse lande selv har givet.

1.6. Hertil kommer, at Fællesskabet går ind for den strategi, der er udarbejdet af OECD/DAC (*Shaping the 21st Century Strategy*), hvori alle lande opfordres til at yde støtte til gennemførelse af nationale strategier inden 2005.

1.7. Integreringen af en miljødimension i udviklingslandenes udviklingsproces er et vigtigt princip i Fællesskabets udviklingspolitik. Miljø-mainstreaming er en dynamisk og gradvis proces. Den foreslåede forordning vil medvirke til en effektiv miljø-mainstreaming i de aktiviteter, der finansieres via

andre (især geografiske) af Fællesskabets udviklingsinstrumenter, således at den nødvendige komplementaritet opnås.

1.8. I den foreslåede forordning opstilles der rammer for forvaltningen af budgetpost B7-6200, der er den mest specifikke finansieringsmulighed, som EF har til rådighed i forbindelse med gennemførelsen af ovennævnte forpligtelser.

1.9. Der er sket en vis udvikling i udnyttelsen af denne budgetpost, idet den nu anvendes til finansiering af to aktiviteter:

— forsøgsordninger i udviklingslandene og

— udarbejdelse af retningslinjer og driftsinstrumenter.

1.10. Herved fremmes det globalt anerkendte princip om, at alle udviklingsprojekter bør være langfristede.

2. Mål og midler

2.1. Bevillingerne på budgetpost B7-6200 har til formål at finansiere programmer, der støtter udviklingslandene i deres bestræbelser på at tilgodeses miljøaspektet i deres udviklingsproces. Den støtte og ekspertbistand, der ydes, supplerer og styrker andre udviklingssamarbejdsinstrumenter. Midlerne kommer de berørte parter i udviklingslandene både direkte og indirekte til gode.

2.2. De aktiviteter, der skal udføres, har til formål at udarbejde og fremme politiske tiltag, strategier, ordninger og teknologi for på denne måde at skabe en bæredygtig udvikling.

2.3. Rådet ønsker i den forbindelse at tage fat på følgende problemer:

— miljøspørgsmål af verdensomspændende interesse,

— miljøproblemer på tværs af landegrænserne, først og fremmest vand- og luftforurening,

— miljøproblemer i forbindelse med udviklingslandenes integrering i verdensøkonomien,

⁽¹⁾ EFT C 47 af 20.2.1999, s. 10.

- miljøvirkningerne af udviklingslandenes makroøkonomiske og sektorrelaterede politik,
- en bæredygtig forvaltning og udnyttelse af natur- og miljøressourcer inden for samtlige produktionssektorer,
- bevarelse af den biologiske mangfoldighed,
- vandressourceproblemer,
- beskyttelse af kystområder,
- bekæmpelse af ørkendannelse,
- løsning af byernes miljøproblemer,
- en bæredygtig energiproduktion og -udnyttelse,
- bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre.

2.4. Da miljø-mainstreaming er en forpligtelse på lang sigt, foreslår Rådet at lade forordningen gælde på ubestemt tid.

2.5. Der gives en oversigt over omkostningerne ved den eksisterende forordning i 1998 og 1999. Der var i alt 15 millioner ECU til rådighed i 1998 (5 millioner til retningslinjer og instrumenter og 10 millioner til pilotordninger) og i alt 16 millioner euro i 1999 (7 millioner til retningslinjer og instrumenter og 9 millioner til pilotordninger).

3. Generelle bemærkninger

3.1. ØSU konstaterer med tilfredshed, at Rådets forordning (EF) nr. 722/97, som havde gyldighed i en begrænset periode, vil blive erstattet af en forordning uden tidsbegrænsning. Integreringen af miljøaspektet i udviklingsprocessen kræver en flerårig strategi.

3.2. ØSU understreger nødvendigheden af, at miljøaspektet fuldt ud tilgodeses i Fællesskabets øvrige udviklingssamarbejdsprogrammer. Selv om det falder uden for rammerne af den foreliggende forordning, mener ØSU med henvisning til Amsterdam-traktatens artikel 177 og 174, at dette ikke kun bør gælde Fællesskabets instrumenter og projekter, men også dem, der gennemføres af de enkelte medlemsstater og af de NGO'er, der gør brug af EU-midler.

3.3. Det forekommer ØSU, at de finansielle midler, der afsættes til gennemførelse af denne forordning ikke lever op til de forpligtelser, som Fællesskabet har indgået i forbindelse med internationale traktater.

3.4. At midlerne er så beskedne, gør det endnu mere nødvendigt end hidtil at fremme integreringen af miljøaspektet i de regulære programmer for udviklingshjælp.

3.5. I betragtning af de begrænsede midler, der er til rådighed, og muligheden for også at finansiere gennemførelsen af retningslinjer og instrumenter over EUF-ALA-MED-fondene, mens det for relativt små, nyskabende og lokalt orienterede pilotprogrammer (navnlig NGO'ers projekter) er vanskeligt at opnå adgang til de store fonde, anbefaler ØSU, at denne forordning i det mindste lægger lige så stor vægt på finansieringen af pilotaktioner.

3.6. ØSU anser det for nødvendigt, at denne forordnings begrænsede midler stilles til rådighed på en sådan måde, at de kan udnyttes effektivt.

3.7. Med denne forordning vil en lang række forskellige mål uvægerligt blive forfulgt. Med henblik på en mere målrettet gennemførelse finder ØSU det imidlertid nødvendigt, at der hvert fjerde år opstilles en række prioriterede mål, som eventuelt kunne justeres hvert andet år. En periodisk revision af prioriteter er navnlig vigtig i betragtning af, at der er tale om en forordning uden tidsbegrænsning, og da Kommissionen først fire år efter dens ikrafttræden skal forelægge en generel vurdering for Europa-Parlamentet og Rådet af de finansierede foranstaltninger sammen med forslag vedrørende forordningens fremtid (jf. Artikel 10 i forslaget til forordning).

3.8. Det er vigtigt, at disse prioriteter offentliggøres rettidigt og utvetydigt, så projektansøgere er bekendt med udvælgelseskriterierne.

3.9. ØSU konstaterer, at der er indgivet mange projektansøgninger inden for rammerne af den gældende forordning. Det må forventes, at dette også bliver tilfældet med den nye forordning. Indgivelse af komplette projektforslag indebærer en meget stor mængde arbejde både for ansøgere og bedømmere. I betragtning af, at antallet af godkendte projekter nødvendigvis er begrænset, udføres der meget unødvendigt arbejde. ØSU anbefaler en systematisering af de såkaldte projektprofiler for hermed at give navnlig de organisationer, der søger om støtte til pilotprojekter, mulighed for at indgive projektforslag på basis af hovedpunkter (målsætning, region, partnere, budget, projektperiode), hvorefter der kan foretages en første udvælgelse af lovende projekter. Disse projektforslag kan derefter udarbejdes i detaljer og indgives til endelig udvælgelse.

3.10. Endvidere kan det anbefales at tilbyde kontraktpartnere, især NGO'er, som Kommissionen i en årrække har haft gode erfaringer med, en kontrakt, der går ud på at gennemføre en aktionspakke bestående af mindre projekter, der falder inden for den nye forordnings rammer.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Punkt 2 i forordningens præambel bør ud over atmosfæren, hydrosfæren og den biologiske mangfoldighed også nævne jorden.

4.2. Forordningens artikel 2, stk. 3, 2. led, giver finansieringsmulighed til ordninger, der skal sikre beslutningstagende instanser den fornødne institutionelle og forvaltningsmæssige kapacitet. ØSU støtter dette, men ønsker at tilføje følgende: »og til fremme af samarbejde mellem disse aktører«. I praksis er manglen på finansieringsmuligheder ofte en hindring for dette samarbejde.

4.3. Artikel 4, stk. 1, foreskriver, at »sådanne udgifter i de fleste tilfælde kun kan afholdes i startperioden, medmindre der er tale om uddannelses-, undervisnings- og forskningsprogrammer.« Startperioden er imidlertid vanskelig at definere. Hertil kommer, at det ofte varer meget lang tid, før et projekt virkelig bærer frugt.

4.4. I henhold til artikel 4, stk. 3, »kan foranstaltningerne søges finansieret sammen med andre bidragsydere, herunder medlemsstaterne og relevante internationale organisationer.« ØSU foreslår dette erstattet af: »Foranstaltningerne kan søges finansieret sammen med andre bidragsydere, herunder medlemsstaterne, de relevante internationale organisationer og NGO'er.«

4.5. ØSU går ind for bestemmelsen i artikel 6, stk. 2, om, at proceduren i artikel 7 lægges til grund, når der skal træffes afgørelse om gavebistand på over 2 millioner euro til finansiering af enkeltforanstaltninger på grundlag af denne forordning.

4.6. ØSU bifalder den margen på 20 % for budgetoverskridelser eller ekstra behov, som er foreskrevet i artikel 6, stk. 3. Dette øger fleksibiliteten.

4.7. Det fremgår af artikel 9, at Kommissionen efter hvert regnskabsår skal forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en årsberetning med en oversigt over, hvilke foranstaltninger der er finansieret, og en evaluering af, hvordan denne forordning er blevet gennemført. ØSU anbefaler, at årsberetningen samt oplysninger om den periodiske tilpasning af prioriteter, der anbefales ovenfor i punkt 3.7 og 3.8, stilles til rådighed for et bredt publikum, og ønsker også selv at modtage årsberetningen og prioriteringsoplysningerne. Da forordningen ikke er tidsmæssigt begrænset, vil ØSU overveje at benytte en sådan lejlighed til at udtale sig om den på ny.

4.8. I henhold til artikel 9 skal de aktiviteter, der finansieres af Fællesskabet, regelmæssigt evalueres. ØSU mener, at offentliggørelsen af disse evalueringer bør være rettet mod et bredt publikum, da der kan læres meget af projektevalueringer. Dette gælder navnlig nyskabende projekter.

4.9. Det står i artikel 9, stk. 3, at Kommissionen senest en måned efter sin afgørelse giver medlemsstaterne meddelelse om, hvilke foranstaltninger og projekter, der er godkendt. ØSU mener, at dette bør gælde alle de i artikel 3 nævnte aktører, som har indgivet ansøgning om støtte til en aktion eller et projekt.

5. Konklusioner

5.1. ØSU anser forslaget til forordning for meget vigtigt, hvis miljøaspektet fuldt ud skal tilgodeses i udviklingsprocessen i udviklingslandene, men mener ikke, at de finansielle midler, der stilles til rådighed for gennemførelsen af forordningen svarer til de forpligtelser, Fællesskabet har indgået i forbindelse med internationale traktater. Endvidere gør ØSU opmærksom på uoverensstemmelsen mellem de knappe midler og det store antal ansøgninger, der årligt modtages.

5.2. I betragtning af de begrænsede midler, der er til rådighed, og muligheden for også at finansiere gennemførelsen af retningslinjer og instrumenter over EUF-ALA-MED-fondene, mens det for relativt små, nyskabende og lokalt orienterede pilotprogrammer (navnlig NGO'ers projekter) er vanskeligt at opnå adgang til de store fonde, anbefaler ØSU, at denne forordning i det mindste lægger lige så stor vægt på finansieringen af pilotaktioner. Gennem — yderligere — udvikling og integrering i beslutningsprocessen af specifikke instrumenter såsom »projektprofiler« og »programkontrakter« (sidstnævnte med kontraktpartnere — navnlig NGO'er — som Kommissionen i en årrække har haft gode erfaringer med) kan Kommissionen gøre arbejdsbyrden overkommelig på begge sider (kontraktpartnere og Kommissionen).

5.3. Som følge af kravet til Kommissionen om ansvarlighed, gennemsigtighed og troværdighed og behovet for at videreføre nyttige oplysninger, bør samtlige dokumenter, der udarbejdes inden for rammerne af denne forordning, offentliggøres for et bredt publikum. Dette gælder navnlig dokumenter vedrørende politiske prioriteringer, evalueringer af finansierede aktioner og årsberetninger. ØSU ønsker også selv at modtage årsberetningen og prioriteringsoplysningerne. Da forordningen ikke er tidsmæssigt begrænset, vil ØSU overveje at benytte en sådan lejlighed til at udtale sig om den på ny.

Bruxelles, den 7. juli 1999.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

- »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for forebyggelse og bekæmpelse af visse overførbare spongiforme encephalopatiser«, og
- »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 91/68/EØF for så vidt angår scrapie«

(1999/C 258/06)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 22. juni 1999 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om de ovennævnte emner.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Manuel Ataíde Ferreira til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 1. juni 1999.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 365. plenarforsamling af 7. og 8. juli 1999, mødet den 7. juli, med 82 stemmer for, 13 imod og 14 hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Kommissionen foreslår Europa-Parlamentet og Rådet med artikel 95 i traktaten som retsgrundlag at vedtage følgende lovgivningsforanstaltninger:

1.1.1. Forordning om regler for forebyggelse og bekæmpelse af visse overførbare spongiforme encephalopatiser (TSE).

1.1.2. Direktiv om ændring af Rådets direktiv 91/68/EØF for så vidt angår scrapie.

1.2. De foreslåede foranstaltninger opfylder de løfter, Kommissionen gav i sin rapport til Europa-Parlamentets udvalg om opfølgning af henstillingerne vedrørende BSE.

1.2.1. Det er ikke lykkedes for EU at blive fuldgældende medlem af Det Internationale Kontor for Epizootier (IOE), og Rådet har desværre ikke — som det burde have gjort — varetager borgernes interesser og sundhed ved at sørge for, at specificeret risikomateriale fjernes fra fødekæden (levnedsmidler og foder). Konklusionen må derfor være, at der fortsat ikke gøres nok for at bekæmpe risikoen for udbredelsen af den menneskelige variant af sygdommen.

1.3. I januar 1998 afgav Den Videnskabelige Styringskomité en udtalelse om den specifikke geografiske risiko. I juli samme år vedtog Kommissionen en henstilling om spørgsmålet, som nogle medlemsstater desværre ikke har været ivrige efter at efterleve.

1.3.1. Der gennemføres for øjeblikket undersøgelser på forskellige niveauer, hvis resultater på grund af spørgsmålets kompleksitet og beskaffenhed endnu ikke er disponible. En forebyggende indsats er dog påtrængende, og det haster med at få iværksat nogle grundlæggende foranstaltninger. Der er

derfor ingen tvivl om, at forordningsforslaget er det juridiske instrument, der bedst sikrer en ensartet indsats i hele EU og i tredjelande samt en samordnet aktion til beskyttelse af den offentlige sundhed, uden at skabe konkurrenceforvridninger. Det vil desuden hurtigt kunne ajourføres og forbedres i lyset af de forventede fremskridt inden for forskningen.

1.4. Undersøgelser har vist, at forekomsten af BSE-agenset⁽¹⁾ hos får og geder ikke længere er nogen ren teoretisk mulighed. De former, som bovin spongiform-sygdommen optræder under hos disse drøvtyggere, ligner meget scrapie, og hverken vertikal eller horisontal overførsel⁽²⁾ mellem de pågældende arter kan udelukkes.

1.4.1. Det lader til, at sygdommen ikke kun overføres via produkter fra kvæg, men også via produkter fra andre drøvtyggere, og derfor bør der overvejes yderligere foranstaltninger.

1.5. Der er ingen tvivl om, at den her foreslåede horisontale regulering af TSE-spørgsmålet, som bygger på artikel 95 i traktaten, er berettiget og hensigtsmæssig. Det må dog beklages, at den kommer så sent. Desværre fortsætter Kommissionen med at behandle BSE-spørgsmålet på halvhjertet vis og fremsatte først den nævnte henstilling meget sent. Endvidere har den været længe om at reagere på afvisningen, skønt mottoet i sådanne tilfælde altid må lyde: det er bedre at forebygge end at helbrede.

1.5.1. Der kan sættes spørgsmålstegn ved, om visse af bestemmelserne kan opfylde behovet for at sikre størst mulig beskyttelse og lade egoistiske interesser vige til fordel for sygdomsbeskyttelse og fremme af sundheden.

⁽¹⁾ The Lancet vol. 353 — 13.2.1999.

⁽²⁾ Jf. anden halvårslige opfølgingsrapport om BSE — KOM(1998) 598 endelig udg., s. 33.

1.6. Den foreliggende tekst sigter på kodificering, men giver mulighed for en gradvis forbedring af bestemmelserne, både i lovgivningsfasen og i en senere fase gennem en nemmere procedure for ændring af den foreslåede forordning. De foreslåede foranstaltninger omfatter forebyggelse og bekæmpelse af de vigtigste TSE, hvad angår levnedsmidler og foder. Industriprodukter, kosmetiske midler, lægemidler og medicinsk udstyr er således ikke medtaget.

1.7. Animalsk affald (hvis bortskaffelse er et yderst alvorligt problem) samt gelatine og talg er omfattet af et uafhængigt regelsæt.

1.7.1. Der er rejst tvivl⁽¹⁾ om nogle af de forskningsresultater, der foreligger vedrørende temperaturen til eliminering af »prioner«. Endvidere må man undersøge de miljøproblemer, der følger af mangelfuld oplagring og utilstrækkelig eliminering af reststoffer fra behandling af risikomateriale. Der udtrykkes nu håb om, at Kommissionen — i form af en forordning — fremlægger en effektiv juridisk ramme, der kan sikre beskyttelsen af både menneskers og dyrs sundhed og af miljøet.

1.7.2. Man må ligeledes håbe, at bestemmelserne vedrørende gelatine og afsmeltet animalsk fedt bliver kodificeret, ajourført og at sundhedsbeskyttelsen styrkes.

1.8. For importerende og eksporterende tredjelande gælder tilsvarende bestemmelser, hvilket sikrer den nødvendige sammenhæng og elementær retfærdighed.

1.9. I sin udtalelse fra juli 1996 om krisen omkring bovin spongiform encephalopati (BSE) og dens mangfoldige konsekvenser i Den Europæiske Union⁽²⁾ gik ØSU allerede ind for et forbud mod produktion og markedsføring af alt ben- og kødmelsbaseret foder til drøvtyggere, og en undersøgelse af, om forbuddet også skulle udvides til at omfatte ikke-drøvtyggere. Samtidig opfordrede ØSU til indførelse af pålidelige systemer til fabrikation af foderstoffer til selskabsdyr eller dyr, der holdes i fangenskab, og til dyr, der er beregnet til menneskeføde, og endelig til et forbud mod at omsætte eller markedsføre oksekødsbaserede produkter, som WHO har klassificeret som høj-risiko-produkter.

1.10. Med vedtagelsen af den foreslåede forordning vil EU formelt råde over instrumenter til hurtigt at kunne gribe ind.

1.11. Forordningen består af 8 kapitler og 10 bilag og gælder fra 1. juli 2000. Den træder dog først i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen (ifølge mundtlig oplysning fra Kommissionens repræsentant, i betragtning af divergerende versioner på de forskellige sprog). Det ville være ønskeligt, om de forskellige fællesskabsinstanser kunne blive enige om en kortere frist.

1.11.1. Lovgivningsproceduren blev imidlertid sat i gang så sent, at det vil blive vanskeligt at afkorte fristen, fordi det er nødvendigt inden da at få forvaltningsstrukturerne på EU-plan og nationalt plan på plads og afprøve de arbejdsmetoder, en korrekt gennemførelse af forordningen kræver.

1.11.2. Alt dette forudsætter en stærk politisk vilje hos alle berørte organer og et dynamisk samarbejde mellem alle forvaltningsniveauer. Faktum er imidlertid, at både tilrettelæggelsen af kontrol og evaluering og pålæggelsen af sanktioner for anvendelse af ureglementerede fremgangsmåder fortsat lader meget tilbage at ønske nogle steder i EU.

1.12. ØSU, der for nylig gik ind for et »generelt forbud mod anvendelse af kød fra pattedyr og benmel i dyrefoder«⁽³⁾, slår til lyd for en revision af forordningsforslaget på grundlag af følgende bemærkninger.

2. Detaljeret analyse af forslaget til forordning

2.1. Artikel 3 og bilag I indeholder forskellige definitioner og præciseringer, der er nyttige for fortolkningen. Nogle definitioner bør udbygges eller revideres i de forskellige sproglige versioner. Andre begreber bør præciseres for enten at sammenkæde dem eller gøre det klart, at de gensidigt udelukker hinanden som eksempelvis begrebet geografisk område og geografisk interventionsområde.

2.2. Artikel 4 giver Kommissionen de juridiske beføjelser til at vedtage beskyttelsesforanstaltninger, når risikoen for overførsel af en TSE udgør en fare for menneskers eller dyrs sundhed, og myndighederne i en medlemsstat har undervurderet eller ignoreret denne risiko. Kommissionen kan gribe ind på eget initiativ eller efter anmodning herom fra en anden medlemsstat.

2.2.1. Der er her tale om et instrument, som er vigtigt for beskyttelse af sundheden og et velfungerende indre marked. Der sættes spørgsmålstegn ved, hvor effektiv bestemmelsen vil være, for slet ikke at tale om det problem, som et tilsyneladende utilstrækkeligt samarbejde mellem Kommissionens generaldirektorater indbyrdes og mellem Kommissionen og medlemsstaterne rejser. Gode retsfor skrifter tjener ikke noget formål, hvis de ikke anvendes korrekt og rettidigt. Uden at ignorere veterinærkomitéens ansvar udtrykker ØSU bekymring for, at mekanismerne for ansvarsfordeling ikke fungerer godt nok.

2.3. Kapitel II omhandler bestemmelse af BSE-status, hvilket er kernen i den nye ordning.

⁽¹⁾ »Symposium on Prion and lentiviral diseases«, Reykjavik — Island, august 1998.

⁽²⁾ EFT C 295 af 7.10.1996, s. 55.

⁽³⁾ EFT C 101 af 12.4.1999, s. 89.

2.3.1. Medlemsstaterne eller de berørte tredjelande skal indgive ansøgning om klassificering af hele området eller af de forskellige områder, de består af, på grundlag af de oplysninger, der er fastsat i forordningen (bilag II — kapitel A). Hvis de ikke gør det, foretager Kommissionen selv en klassificering ud fra de disponible oplysninger og efter høring af den kompetente komité. Hvad angår de oplysninger, landene skal forelægge Kommissionen, må der stilles følgende spørgsmål:

2.3.1.1. Begrebet »geografisk område« (bilag II, kapitel A, stk. 2, litra b) defineres ikke i det pågældende bilag og bør præciseres (jf. stk. 7, litra d). Der eksisterer allerede inden for ANIMO-systemet (Animal Moves Management System) beskyttelses- og iagttagelsesdistrikter (ADNS). For mange overlappende begreber og regler tilskynder til svindel og skaber unødvendige vanskeligheder for landmændene.

2.3.1.2. I stk. 6, litra g), er der tale om »stammer af BSE- og scrapieagenser«. Man har kendskab til forskellige stammer af scrapieagenser, men hvad angår BSE bør Kommissionen — af hensyn til en korrekt udformning af bestemmelsen — oplyse om det videnskabelige grundlag for dette krav.

2.3.2. Den foreslåede ordning forekommer at kunne gennemføres på passende vis, idet Veterinærkomitéen inddrages heri, og der arbejdes efter princippet om at lade alle parter komme til orde og dermed tage hensyn til de forskellige synspunkter. Kommissionen vil under lovgivningsprocessen opstille kriterier for vurdering af risikoen for overførsel af BSE til mennesker.

2.4. I overensstemmelse med bilag II (kapitel B) indplaceres medlemsstater, regioner i medlemsstater eller tredjelande i fire kategorier for BSE-status. Kategori 1 betegner en sikker situation, dvs. en risikofri zone eller region.

2.5. Da IOE snart indfører en statusordning, hvis udarbejdelse EU-medlemsstaterne ansvarsbevidst har medvirket til, anbefaler ØSU, at EU ved bestemmelse af BSE-status i henhold til kapitel II, artikel 5, i forbindelse med bilag II, kapitel B, overtager OIE's klassificering af lande og områder.

2.5.1. ØSU støtter Kommissionens og Det Internationale Kontor for Epizootiers oplæg til en differentiering af specificeret risikomateriale efter geografisk risiko. Det tager højde for forskellene i BSE-risiko medlemslandene og de geografiske områder imellem.

2.5.1.1. I overensstemmelse med kapitlet om BSE i de internationale dyresundhedsbestemmelser bør der opereres med følgende kategorier af lande og regioner:

- BSE-frie lande og områder
- foreløbigt BSE-frie lande og områder
- lande og områder med ringe forekomst af BSE
- lande og områder med betydelig forekomst af BSE.

2.5.2. EF-traktaten foreskriver (artikel 95, stk. 3), at »Kommissionens forslag (...) inden for sundhed, (...), miljøbeskyttelse og forbrugerbeskyttelse skal bygge på et højt beskyttelsesniveau«.

2.5.3. Kommissionens forslag er baseret på oplysninger om antallet af BSE-tilfælde over en syvårig periode. Alt tyder på, at disse oplysninger ikke vil blive tilgængelige. Desuden er en syvårig periode som nævnt kun en gennemsnitlig periode, som i nogle undersøgelser anses for at være for kort i betragtning af de foreliggende oplysninger. Dette er en kendsgerning, som lovgiverne må tage med i deres overvejelser.

2.5.4. Endnu vigtigere end drøvtyggers sundhed, som denne forordning vil beskytte ved at forbyde anvendelse af kød og ben (mel) i foder, er efter ØSU's mening menneskers sundhed. Hvis der er enighed herom, bør al handel med produkter, som udgør en potentiel risiko for overførsel af BSE til mennesker, være forbudt i hele EU eller i alle de områder, der er nævnt i bilaget. I den forbindelse bør man følge henstillingerne fra WHO, som altid har optrådt mere korrekt og uafhængigt i sin risikovurdering.

2.5.5. Indtil EU på hele sit område (som i dette tilfælde også omfatter EØS og Schweiz) har fået styr på de forfærdelige følger af fejl, der blev begået på grund af stræben efter en nem gevinst, og som allerede har kostet adskillige mennesker livet⁽¹⁾, påført landmændene og kvægavlerne store skader samt belastet EU's og medlemsstaternes budgetter i et endnu ikke kendt omfang, må markedsføring af alle potentielt farlige produkter til konsum være forbudt, hvilket ØSU i øvrigt allerede anbefalede i 1996.

2.5.6. Trods den hidtidige indsats bliver de europæiske standarder for slagterivirksomhed kun fulgt i ringe grad, og man er udmærket klar over, at det i praksis er vanskeligt at gennemføre en effektiv kontrol på EU-plan, således at det i første række er medlemsstaterne, som må gribe ind. Spørgsmålet om, hvordan transporten af levende dyr, kødprodukter og produkter på basis af kød finder sted, giver anledning til bekymring, fordi ingen er i stand til at garantere, at de eksisterende kontrolsystemer er effektive, idet der ikke kan foretages kontrol ved grænserne, og idet det er forbudt at foretage systematisk kontrol af produkter fra andre medlemsstater.

⁽¹⁾ The Lancet, vol. 353, 20.3.1999, s. 979.

2.6. Forslaget lægger op til (artikel 6) udarbejdelse af et omfattende uddannelsesprogram for alle de berørte parter, således at det førnævnte problem mht. manglende personale delvis kan løses. Det vil dog ikke være tilstrækkeligt, hvis medlemsstaterne, med effektiv støtte fra EU, ikke tager hensyn til de strukturelle aspekter, som helt sikkert vil blive taget op ved vurderingen af den årsrapport, medlemsstaterne skal udarbejde (bilag III, kapitel B). Vigtigt er det, at alle oplysningskampagner i såvel EU som i tredjelande følger den samme linje.

2.7. Specificeret risikomateriale som beskrevet i bilag IV skal fjernes og bortskaffes. Det må ikke afsættes til anvendelse i levnedsmidler, foder eller kunstgødning, hvis dyrene ikke er blevet underkastet en prøve. Hertil må dog bemærkes følgende, uden at mindske pkt. 2.5's udsagnskraft:

2.7.1. ØSU finder, at bortskaffelse af distal ileum (kategori 2, litra b), kategori 3, litra b), og kategori 4, litra c)) er urealistisk og ret risikabelt, uanset hvor god uddannelsen af de ansatte i kødforarbejdningsindustrien er. Det forekommer mere sikkert at bortskaffe hele tyndtarmen.

2.7.2. Det yderst vigtige spørgsmål om prøvens pålidelighed står endnu åbent. Det vides endnu ikke, hvornår prøverne vil være disponible, og slet ikke, hvornår de vil kunne gennemføres i Europa og i tredjelande, selv om de nyligt offentliggjorte oplysninger⁽¹⁾ er meget opmuntrende.

2.7.3. Kun histopatologiske, immuncytokemiske og nogle immunenzytiske post-mortem-prøver har vist sig at være pålidelige.

2.7.4. Kommissionen bør i højere grad støtte sig til det arbejde, der udføres af de europæiske TSE-forskningsnet, så den kan fremlægge bedre funderede lovgivningsforslag. Herigennem vil man nemlig kunne få fjernet en række ulogiske punkter eller »kunstgreb«, som kun kan begrundes i sektorpolitiske hensyn eller særlige kommercielle interesser.

2.8. Forordningen er vag med hensyn til de stikprøver, der skal foretages af mistænkte dyr (bilag III, kapitel A), de videnskabelige referencer for undersøgelserne, deres udførlige beskrivelse og pålidelighed, kontroltypen og fortolkningen af resultaterne.

2.9. I medlemsstater eller regioner i medlemsstater, som ikke er indplaceret i kategori 1, er bestemte slagtemetoder ikke

tilladt (artikel 8, stk. 3). Forordningen bør nøje fastlægge, hvilke slagtemetoder der er acceptable for at undgå uønskede fremgangsmåder (såsom at bringe hjernedele i handelen).

2.10. Hvad foder angår (artikel 9) er fodring af drøvtyggere med protein fra pattedyr effektivt forbudt.

I medlemsstater eller regioner i medlemsstater, der er indplaceret i kategori 4, er følgende forbudt i henhold til artikel 9:

— fodring af alle opdrættede dyr med protein fra pattedyr

— fodring af alle pattedyr — undtagen hunde, jf. bilag V — med protein fra drøvtyggere.

2.10.1. ØSU udlægger Kommissionens udtryk »opdrættede dyr« som kvæg.

2.10.2. Det bør begrundes, hvorfor hunde skal undtages, da man ikke har sikkerhed for, at foranstaltningen vil virke efter hensigten, hvis denne undtagelse vedtages, bl.a. fordi det foder, der findes på markedet, kan blive brugt til andre formål.

2.10.3. Det bør også begrundes, hvorfor pelsdyr, som er kødædende, ikke undtages fra ordningen.

2.10.4. Forslaget melder intet om, at det er umuligt på pålidelig vis at spore proteiner fra drøvtyggere i foder, da de nemt kan forveksles med proteiner fra andre pattedyr, og der drages heller ikke de nødvendige konsekvenser. Der skal i den forbindelse henvises til ØSU's desideratum i udtalelsen af 28. januar 1999⁽²⁾.

2.11. Artikel 12 indfører begrænsninger mht. flytning af alle dyr, som mistænkes for at være angrebet af en TSE, og de pågældende dyr skal eventuelt aflives (stk. 2).

— I denne bestemmelse bør der endvidere henvises til bilag III, og dette bilag bør tilpasses, så det stemmer bedre overens med de forebyggende foranstaltninger, der nævnes i artikel 12. Den nuværende formulering af bilaget indholder selvmodsigelser mht. prøvetagning af delpopulationen.

2.12. Artikel 13, stk. 4, fastsætter, at ejerne skal kompenseres med markedsværdien af de aflivede dyr og destruerede produkter (f.eks. sæd).

— Det er ikke mere end rimeligt, at compensationen ydes med det samme, og at der betales en strafrente, hvis den lader vente på sig.

⁽¹⁾ Talsmandstjenestens meddelelse af 25.6.1999 — PM99/42.

⁽²⁾ EFT C 101 af 12.4.1999, s. 89.

2.12.1. Forordningen bør, i det mindste i én af betragtningerne, udtrykkeligt anføre, at EU og den pågældende medlemsstat deles om at betale denne kompensation og eventuelle strafrente.

2.13. Importeres dyrene fra lande eller regioner i lande i kategori 2, 3 og 4 (hvis disse kategorier vælges), skal de være identificeret efter et permanent identifikationssystem, således at de kan spores tilbage til moderen og oprindelsesbesætningen. Man må huske på (pkt. 2.6), at de relevante EU-bestemmelser endnu ikke anvendes overalt, og sondringen mellem kategori 3 og 4 udelukkende må tilskrives de allerede nævnte kommercielle interesser. Denne sondring kan medvirke til, at mistænkelige tilfælde ikke meldes, med de allerede nævnte følger for den offentlige sundhed.

3. Detaljeret analyse af direktivforslaget

3.1. Der er tale om en ændring af direktiv 91/68/EØF som følge af den nye forordning.

3.2. ØSU støtter Kommissionens forslag og understreger, at den foreslåede ændring bør være omsat i national lovgivning på det tidspunkt, hvor ovennævnte forordning træder i kraft.

Bruxelles, den 7. juli 1999.

4. Konklusion

4.1. ØSU godkender Kommissionens forslag med forbehold af følgende bemærkninger:

4.1.1. Kapitel II og III i forslaget til forordning og de dertil hørende bilag bør revideres i lyset af den klare og entydige bestemmelse i artikel 95, stk. 3, i EF-traktaten, som Kommissionen — i overensstemmelse med artikel 211 — må efterleve. Endvidere må der tages hensyn til Europa-Parlamentets beslutning om spørgsmålet, hvortil der for nylig henvises i den resolution, der blev udarbejdet i anledning af behandlingen af Kommissionens halvårslige rapport⁽¹⁾.

4.1.2. Teksten til forordningsforslaget bør som helhed forbedres for at rydde de mange tvivlsspørgsmål, der rejses i ovennævnte punkter i denne udtalelse, af vejen.

4.1.3. Fristen for omsætning af direktivet i national lovgivning bør afstemmes med forordningens ikrafttræden.

⁽¹⁾ Beslutning A4-0083/99 vedtaget af Europa-Parlamentets udvalg om »Landbrug og Miljø« i marts 1999.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Forkastet ændringsforslag

Følgende ændringsforslag blev forkastet under forhandlingerne:

Punkt 2.10.3

Udgår.

Afstemningsresultat

For: 29, imod: 45, hverken for eller imod: 26.

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets direktiv om indførelse af en generel ramme for information og høring af arbejdstagerne i Det Europæiske Fællesskab«

(1999/C 258/07)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 18. december 1998 under henvisning til artikel 2, stk. 2, i Protokollen om Social- og Arbejdsmarkedspolitikken at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkedsmæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede Ursula Engelen-Kefer til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 15. juni 1999.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 365. plenarforsamling af 7. og 8. juli 1999, mødet den 7. juli, med 99 stemmer for, 1 stemme imod og 10 hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. Generelle bemærkninger

Der er to divergerende opfattelser i Det Økonomiske og Sociale Udvalg af spørgsmålet om kompetencen i forbindelse med Kommissionens forslag til Rådets direktiv om indførelse af en generel ramme for information og høring af arbejdstagerne i Det Europæiske Fællesskab.

Efter nogle medlemmers mening strider forslaget både mod subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet, fordi det griber for stærkt ind i medlemsstaternes bestemmelser. Andre medlemmer finder, at direktivforslaget — trods tiltrængte forbedringer, især i forbindelse med nedsættelsen af tærskelværdien og udvidelsen til også at dække den offentlige sektor — afhjælper manglerne ved medlemsstaternes retsfor skrifter, idet det tilvejebringer en kohærent EF-ramme, der modvirker problemet med en mangelfuld fællesskabsret vedrørende information og høring og dermed skaber forudsætning for at klare omstillingsprocesserne.

1.1. Uanset denne meningsforskel konstaterer Det Økonomiske og Sociale Udvalg:

1.2. Såvel Den Europæiske Socialpagt som Fællesskabspagten om Arbejdstagernes Grundlæggende Arbejdsmarkedsmæssige og Sociale Rettigheder fra 1989 anerkender arbejdstagernes og deres repræsentanternes ret til information og høring — under hensyntagen til den forskellige praksis i de forskellige medlemsstater — i forbindelse med beslutninger, der kan få væsentlige følger for dem, som en vigtig bestanddel af den europæiske samfundsmodel⁽¹⁾. Dette bygger på en forståelse af, at arbejdstagerne og deres repræsentanter spiller en aktiv rolle i virksomhedens drift. Der skal i den forbindelse tages hensyn til de små virksomheders særlige situation.

1.3. Anerkendelse og fremme af arbejdstagernes og deres repræsentanternes sociale og arbejdsmarkedsmæssige rettigheder bidrager afgørende til at styrke den sociale dimension og medvirker til, at forskellene mellem skik og brug i de forskellige medlemsstater ikke virker så konkurrenceforvridende. Denne sociale komponent er garant for, at det indre marked fungerer bedre.

1.4. Såvel Davignon-rapporten⁽²⁾ som grønbogen »Partnerskab — vejen til en ny tilrettelæggelse af arbejdet«⁽³⁾ og Gyllenhammar-rapporten⁽⁴⁾ har påvist, at information og høring kan indvirke positivt på arbejdstagernes og deres repræsentanternes beredvillighed til at acceptere omstruktureringer. ØSU tilslutter sig udtrykkeligt denne opfattelse. Arbejdstagernes kvalifikationer og motivation er en af de vigtigste forudsætninger for, at man kan sikre erhvervslivets konkurrenceevne i fremtiden. I den beskæftigelsespolitiske strategi, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd på mødet i Luxembourg, understreges det med rette, at arbejdsmarkedets parter spiller en vigtig rolle i forbindelse med modernisering af arbejdets tilrettelæggelse og sikring af virksomhedernes tilpasningsevne.

1.5. Omstrukturering med henblik på at sikre konkurrenceevnen kan kun gennemføres, hvis virksomhederne har en effektiv, fremadskuende beskæftigelsespolitik. Men en sådan kan kun udvikles i samarbejde med arbejdstagerne og deres repræsentanter. Information og høring af arbejdstagerne og deres repræsentanter — som allerede fastlagt i Rådets direktiv 92/56/EØF af 24. juni 1992 om ændring af Rådets direktiv 75/129/EØF af 17. februar 1975 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser, i Rådets direktiv 98/50/EF af 29. juni 1998 om ændring af Rådets direktiv 77/187/EØF om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder, bedrifter eller dele af bedrifter og i Rådets direktiv 94/45/EF af 22. september 1994 om indførelse af europæiske samarbejdsudvalg — kan yde et vigtigt bidrag til, at arbejdstagerne og deres repræsentanter accepterer omstillingsprocessen. På den måde aktiveres arbejdstagernes innovationsevne, og virksomhedens konkurrenceevne styrkes.

1.6. En informations- og høringsprocedure kan bidrage til at realisere Fællesskabets og medlemsstaternes mål som fastlagt

⁽¹⁾ Jævnfør ØSU's udtalelse om »Fundamentale arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder i EF«, EFT C 126 af 23.5.1989, s. 4.

⁽²⁾ Slutrapport fra ekspertgruppen »European Systems of Worker Involvement«, s. 5 ff.

⁽³⁾ KOM(97) 128 endelig udg., s. 3 ff.

⁽⁴⁾ Slutrapport fra gruppen af højtstående eksperter om de økonomiske og sociale konsekvenser af industrielle omstillingsprocesser, s. 9 ff., 23 ff.

i EF-traktatens artikel 136:

- fremme af beskæftigelsen,
- forbedring af leve- og arbejdsvilkårene for herigennem at muliggøre en udjævning af disse vilkår på et stadigt stigende niveau,
- en passende social beskyttelse,
- dialog på arbejdsmarkedet,
- udvikling af de menneskelige ressourcer med henblik på at sikre et varigt højt beskæftigelsesniveau,
- bekæmpelse af social udstødelse.

2. Særlige bemærkninger

Ud fra ovenstående grundlæggende betragtninger finder Det Økonomiske og Sociale Udvalg, at effektiv information og høring af arbejdstagerne og deres repræsentanter bør bygge på følgende principper:

2.1. Styrkelsen af den sociale dialog og af andre former for høring forudsætter, at arbejdstagerne og deres repræsentanter betragtes og behandles som partnere. Dette kræver en omfattende informations- og høringspolitik, samt at arbejdstagernes repræsentanter sikres tilstrækkelig uafhængighed og rådgivning.

2.2. Det kompetente ledelsesniveau skal informere rettidigt, regelmæssigt og omfattende. Der skal navnlig informeres om alle forandringer i arbejdets udvikling, arbejdets organisation og i driften som sådan, der har vigtige følger for arbejdstagerne, og om konsekvenserne for arbejdstagerne og deres repræsen-

tanter af foranstaltninger, som virksomhedsledelsen påtænker. Endvidere skal informationen og høringen udvides til at dække områder, der står i direkte sammenhæng med arbejdstagernes rettigheder og deres fremtid, som f.eks. foranstaltninger i sammenhæng med lige muligheder samt sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen.

2.3. Effektiv information og høring forudsætter, at arbejdstagerrepræsentanterne får lejlighed til at udtale sig, før ledelsen træffer sin endelige beslutning, så de har mulighed for at påvirke denne.

2.4. Med henblik på at fremme partnerskab og accept må informationen også omfatte planerne for virksomhedens videre udvikling og dens økonomiske og finansielle situation. Dertil hører også oplysning om investeringer, der er af grundlæggende betydning for virksomhedens fremtid og den fremtidige beskæftigelse.

2.5. Da information og høring skal være et væsentligt instrument til sikring af en effektiv virksomhedsorganisation, må arbejdstagerne og deres repræsentanter have mulighed for at stille forslag, særlig vedrørende sikring af beskæftigelsen, beskæftigelsesstrukturen og den forudseelige beskæftigelsesmæssige udvikling i virksomheden. Inden virksomheden træffer beslutninger, bør der også tilstræbes enighed på disse områder.

2.6. En sådan partnerskabsfremgangsmåde er desuden en forudsætning for, at beslutningen kan gennemføres så konfliktfrit som muligt. Kun på den måde kan den særdeles vigtige faglige uddannelse og efteruddannelse med arbejdstagernes accept sikres en passende prioritering.

2.7. Det Økonomiske og Sociale Udvalg konstaterer, at effektiv gennemførelse af en informations- og høringsprocedure er af afgørende betydning for, at omstillingen kan gennemføres. Den praktiseres for øjeblikket forskelligt i medlemsstaterne.

Bruxelles, den 7. juli 1999.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Hvidbog om handel«

(1999/C 258/08)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 4. marts 1999 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som udpegede Christos Folias og Giacomo Regaldo til ordførere. Sektionen vedtog sin udtalelse den 10. juni 1999⁽¹⁾.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 365. plenarforsamling af 7.-8. juli 1999, mødet den 8. juli, følgende udtalelse med 79 stemmer for, ingen imod og 3 hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1. Kommissionens meddelelse »Hvidbog om handel« betoner på ny handelens rolle i EU (navnlig for så vidt angår oprettelsen af nye arbejdspladser) og rejser det mere generelle spørgsmål om handelsvirksomhedernes konkurrenceevne i et internationalt miljø i stadig forandring.

1.1.1. ØSU hilser Rådets beslutning om hvidbogen velkommen og tilskynder det til at fortsætte sin indsats til fordel for handelen.

1.2. »Hvidbog om handel« er det seneste i en række officielle dokumenter om handel og distribution:

1. Kommissionens »Grønbog om handel« (KOM(96) 530 endelig udg. — C4-0646/96)
2. EU-lovgivning, som direkte vedrører handel
3. Lovgivningsmæssig beslutning af 19. september 1996 med Europa-Parlamentets udtalelse om forslag til Rådets afgørelse om det tredje flerårige program for små og mellemstore virksomheder (SMV'er) i Den Europæiske Union (1997-2000)⁽²⁾
4. Kommissionens meddelelse »På vej mod et enhedsmarked inden for distribution« (KOM(91) 41 endelig udg.)
5. Europa-Parlamentets beslutning af 24. april 1997 om Kommissionens rapport om koordineringen af aktiviteterne til fordel for de små og mellemstore virksomheder (SMV) og håndværksfagene (KOM(95) 362 endelig udg.)⁽³⁾
6. Europa-Parlamentets beslutning af 15. juli 1997 om Kommissionens grønne bog om kommerciel kommunikation i det indre marked (KOM(96) 192 endelig udg.)⁽⁴⁾

7. Europa-Parlamentets beslutning af 24. april 1997 om meddelelse fra Kommissionen om håndværksfagene og de små virksomheder, vektorer for vækst og beskæftigelse i Europa (KOM(95) 502 endelig udg.)⁽⁵⁾

8. Udkast til betænkning fra Udvalget om Økonomi, Valutaspørgsmål og Industripolitik og udtalelse fra Udvalget om Regionalpolitik (A4-0241/99)

9. Rådets konklusioner om handel⁽⁶⁾.

1.3. Desuden påviser meddelelsen forbindelsen mellem handelen og eksisterende fællesskabspolitikker, og foreslår nye politikker, hvor der er behov for det.

1.4. ØSU er fuldstændig enig med Europa-Parlamentet i, at det er beklageligt, at »man i hvidbogens indledning taler om virksomhedernes overlevelse, hvor man i stedet burde tale om deres muligheder for at bevare deres konkurrencedygtighed på markedet« (punkt 18 i betænkningen om hvidbog om handel)⁽⁷⁾.

1.5. ØSU ser hvidbogen som det første forsøg på analytisk at beskrive og fortolke handelens forbindelse til andre produktionsaktiviteter (landbrug, industri, håndværk, turisme, tjenesteydelser), hvilket vil gøre det lettere at afdække og løse eventuelle problemer.

2. Baggrunden for og formålet med dette dokument

2.1. »Hvidbogen om handel« er en opfølgning af »grønbogen om handel«⁽⁸⁾, som Kommissionen vedtog den 20. november 1996. Den bringer den europæiske handels store spørgsmål frem i forgrunden på ny og indeholder en generel tidsplan for Kommissionens aktioner.

⁽¹⁾ Giacomo Regaldo trådte i stedet for Christos Folias, da dennes mandat udløb.

⁽²⁾ EFT C 320 af 28.10.1996, s. 153.

⁽³⁾ EFT C 150 af 19.5.1997, s. 50.

⁽⁴⁾ EFT C 286 af 22.9.1997, s. 43.

⁽⁵⁾ EFT C 150 af 19.5.1997, s. 44.

⁽⁶⁾ Rådets konklusioner 7166/99.

⁽⁷⁾ KOM(1999) 6 endelig udg. — C4-0060/99.

⁽⁸⁾ KOM(96) 530 endelig udg.

2.2. Konklusionerne af den europæiske maratondebat om de i grønbogen rejste spørgsmål angik især anerkendelse af handelens betydning for de europæiske økonomier, anvendelse af ny teknologi inden for handelen, færre statsinterventioner, forbedring af det offentlige service over for handelen, og sidst men ikke mindst små og mellemstore virksomheders konkurrenceevne og beskyttelse af disse mod unfair praksis fra store detailhandlers side.

2.3. ØSU mener ikke, at konsekvenserne for handelsvirksomhederne af opfyldelsen af kriterierne i Maastricht-traktaten er blevet tilstrækkeligt belyst, selv om det er handelsvirksomhederne, som har båret hovedbyrden ved tilnærmelsen mellem de europæiske økonomier. Der er efter ØSU's mening behov for særlig støtte til handelsvirksomhederne, så de kan overleve og videreudvikles i det nye internationale miljø.

3. En analyse af sektoren

3.1. Sektorens betydning

3.1.1. De statistiske oplysninger fra Eurostat giver desværre ikke et realistisk billede af handelen i Europa. Oplysningerne er baseret på mangelfulde data, som de nationale myndigheder som følge af handelsaktiviteternes særlige kendetegn indsamler med stort besvær. Sektorens betydning for de europæiske økonomier undervurderes således på grund af mangel på klare, pålidelige og sammenlignelige oplysninger.

3.1.2. ØSU understregede i sine udtalelser om »grønbog om handel«⁽¹⁾ og om »Meddelelse fra kommissionen — et europæisk initiativ inden for elektronisk handel«⁽²⁾, at medlemsstaterne og Kommissionen bør gøre en ekstra indsats for at indsamle pålidelige og dokumenterede oplysninger.

3.1.3. Efter ØSU's mening har EU været meget sen til at anerkende handelens betydning for de europæiske økonomier og til at medtænke handelen i EU-politikkerne.

3.2. Tendenser og strukturelle ændringer

3.2.1. Det nye internationaliserede økonomiske miljø ændrer radikalt handelsvirksomhedernes traditionelle rammer, idet de sættes under meget hårdt pres af de store detailhandlere og de stadig skiftende forbrugerkrav og -behov, som ændrer sig fra periode til periode i takt med den kulturelle og teknologiske udvikling.

3.2.2. Ved de strukturelle ændringer de seneste år er især de små og mellemstore handelsvirksomheder blevet klemte. Den hurtige indførelse af ny teknologi, den skærpede konkurrence, tendensen i retning af større koncentration og de stadig mere kræsne forbrugere frembyder udfordringer, som kræver særlige foranstaltninger.

3.2.3. Til sådanne foranstaltninger hører løbende statistisk registrering af koncentrationstendenserne og af alle vigtige data om handelsvirksomhedernes ansatte (»en europæisk firmabog«) samt — som modtræk og modstrategi — salgsorganisationer, informationsnet, effektiv logistik og bedre uddannelse af virksomhedsejere og ansatte i små og mellemstore virksomheder.

3.2.4. De nye markedsvilkår kræver sammenslutning i specialiserede, kapitalstærke selskaber gennem sammenlægning af små og mellemstore virksomheder og oprettelse af kooperative indkøbsforeninger, som er mere moderne og konkurrencedygtige end dem, der har eksisteret de seneste årtier, for at handelsvirksomhederne kan få den dynamik og fleksibilitet, der er nødvendig for at leve op til de aktuelle konkurrencekrav.

3.2.5. De små og mellemstore virksomheder bør hurtigst muligt få del i den ny teknologi og i de nye muligheder, som ligger i informationssamfundet, dels gennem et støtteprogram for SMV'ers teknologiske infrastruktur, dels gennem permanente programmer for livslang uddannelse, der sigter mod at ændre SMV'ers organisation og idégrundlag.

3.2.6. Handelssektoren må indse, at udviklingen har taget en markant ny drejning, og at forbrugerne stiller nye krav i informationssamfundet, hvilket den straks bør indrette sig på.

3.2.7. Da handelen som en vigtig arbejdsgiver danner forbillede, bør den træffe foranstaltninger til at skabe flere fuldtidsarbejdspladser for faglærte. Den bør have sin jobskabende funktion for øje, når den som reaktion på ændrede forbrugsmønstre og øget konkurrence hvad angår virksomhedernes etableringssted opstiller velovervejede strategier for f.eks. bedre uddannelse, ansættelse af kvalificeret arbejdskraft og andre effektive investeringer i de menneskelige ressourcer.

4. Udvikling af en strategi for handelen: de centrale spørgsmål

4.1. De på forhånd formulerede fundamentale spørgsmål danner teoretisk grundlag for debatten og problemstillingen. At identificere problemer for den fri konkurrence og at sikre, at små og store selskaber kan eksistere side om side på markedet på grundlag af forretningsregler, der respekteres af alle, er det indre markeds egentlige målsætning.

⁽¹⁾ KOM(96) 530 endelig udg.

⁽²⁾ KOM(97) 157 endelig udg.

5. Større prioriterede aktioner

5.1. Øget anvendelse af de politiske midler, der kan støtte handelen

5.1.1. Bedre forståelse af sektoren

5.1.1.1. Som det fremgår af tidligere EU-dokumenter om handelen, har ikke kun de statistiske oplysninger, men også beskrivelsen og registreringen af handelsaktiviteters særlige kendetegn ladet meget tilbage at ønske. Dette skyldes til dels handelens specielt mangesidige og brogede karakter, men det står samtidig fast, at hverken de nationale regeringer eller Kommissionen har udviklet de nødvendige mekanismer til at indsamle og ajourføre oplysninger og data.

5.1.1.2. Efter ØSU's mening bør man på enhver måde såvel på nationalt som på europæisk niveau søge at forbedre mekanismerne til indsamling og ajourføring af statistiske oplysninger om handel. Derfor bør hvidbogens forslag til aktioner suppleres med de nødvendige bevillinger til modernisering af de nationale strukturer til indsamling af statistiske oplysninger og med indførelsen af en mekanisme på europæisk niveau til udveksling af data og oplysninger mellem de offentlige forvaltninger.

5.1.1.3. Med hensyn til oplysninger vedrørende beskæftigelsen må de nationale data være sammenlignelige og opgjort efter køn, alder, arbejdstid (fuld tid, deltid eller løsarbejde), samt efter erhvervskategori (hovedbeskæftigelse, bibeskæftigelse, pensionist, studerende osv.).

5.1.1.4. ØSU opfordrer GD XXIII til løbende at følge udviklingen gennem fortsatte studier af handelens problemer.

5.1.2. Ændringer i handelssektorens struktur: nye politiske udfordringer

5.1.2.1. Den uro og ubalance, som de store ændringer inden for handelen de senere år har skabt — navnlig fordi der er tale om mange millioner virksomheder med forskellig organisation, infrastruktur, salgstal og personalestørrelse — bør Kommissionen modvirke gennem en politik, der lægger vægt på markedsmekanismer og konkurrenceevne.

5.1.2.2. Beskrivelsen af ændringerne er et første skridt hen imod en løsning af problemet, men den bør så vidt muligt være ledsaget af en prognose for den fremtidige udvikling og især af flere konkrete, praktiske støtteforanstaltninger til fordel for de handelsaktiviteter, der rammes af ændringer (som i nogle tilfælde kan true virksomhedernes eksistens).

5.2. Forbedring af det administrative, lovgivningsmæssige og finansielle klima

5.2.1. Forenkling af de administrative procedurer

5.2.1.1. Uanset hvilken metode man vælger, er det meget vanskeligt at beregne virksomhedernes samlede årlige administrationsudgifter — der er derfor al mulig grund til at være skeptisk over for de anførte tal (150-250 mia. ECU eller ca. 3 % af Fællesskabets BNP).

5.2.1.2. BEST-rapporten kan fungere som et nyttigt grundlag, når der skal træffes konkrete og bindende foranstaltninger, navnlig på nationalt niveau.

5.2.1.3. Udvalget for Handel og Distribution bør beskæftige sig særlig omhyggeligt med de meget alvorlige problemer, som de administrative byrder giver for driften af handelsvirksomheder, tage initiativ til en dialog herom på europæisk plan og gøre de nationale regeringer opmærksom på behovet for reformer.

5.2.2. Adgang til finansiering

5.2.2.1. Relationerne mellem handelen og banksektoren er fortsat svage, hvilket medfører forskelsbehandling af handelsvirksomheder i forbindelse med finansiering og finansieringsstøtte.

5.2.2.2. Små og mellemstore handelsvirksomheder har særlig svært ved at skaffe kapital, dels fordi langt de fleste af dem er præget af konservatisme og holder fast ved deres gamle struktur (enmands- eller familieføretagender), dels fordi de mangler materielle aktiver, som de kan stille som sikkerhed for bankerne. Med enkelte undtagelser inden for højteknologi har alle handelsvirksomheder i EU vanskeligt ved at skaffe kapital til nye aktiviteter eller modernisering, og de forbliver derfor i periferien af udviklingen med umiddelbar risiko for at måtte dreje nøglen om.

5.2.2.3. ØSU erkender, at det kan være svært at træffe konkrete foranstaltninger, der kan stimulere banksektorens lyst til at skyde kapital i små og mellemstore virksomheder, men det støtter varmt bestræbelserne på at fortsætte og udvide dialogen mellem bankerne og de små og mellemstore virksomheder.

5.2.2.4. ØSU anser det for absolut nødvendigt at indføre særlige mekanismer, som kan sikre adgang til finansiering for innovative virksomheder, der er på forkant med udviklingen i anvendelsen af ny teknologi i forbindelse med udviklingen af handelen.

5.2.2.5. ØSU mener, at de nationale og EU's konkurrencemyndigheder skal gribe ind, når banksektoren indfører urimelig forskelsbehandling, opfører sig monopolistisk eller pålægger handelsvirksomhederne overdreven store byrder.

5.2.2.6. Efter ØSU's mening kræves særlige aktioner og bevillinger til de små traditionelle virksomheder, hvis struktur ikke har udviklet sig⁽¹⁾.

5.2.3. Forbedring af dialogen mellem handelsvirksomheder og deres partnere (arbejdstagere, forbrugere, kreditinstitutioner)

5.2.3.1. Dialogen mellem arbejdsmarkedets parter

5.2.3.1.1. Det er en nødvendig forudsætning for, at handelen kan fungere harmonisk, og et korrekt samarbejdsgrundlag kan blive etableret, at dialogen mellem arbejdsgivernes og arbejdstagernes organisationer udvides.

5.2.3.1.2. ØSU anser Kommissionens forslag om at omorganisere det faste udvalg for beskæftigelse og inddrage flere repræsentanter for handelen i den sociale dialog på EU-niveau for at være af stor betydning.

5.2.3.2. Forbrugere

5.2.3.2.1. Dialogen mellem handelen og forbrugerne udgør en hjørnesteen i moderniseringen af handelsvirksomhederne og en grundlæggende informationskanal for fremherskende tendenser og holdninger.

5.2.3.2.2. De ekstremt hurtige skift i forbrugernes adfærd og de forventede nye forbrugerkrav i informationssamfundet kan kun føre til de nødvendige ændringer i handelens regler, strukturer og infrastrukturer gennem en institutionaliseret og åbenhjertig dialog.

5.2.3.2.3. Forbrugernes behov og forbrugerbeskyttelse er efter ØSU's mening grundlæggende elementer i vore dages handel.

5.2.3.2.4. ØSU støtter varmt dialogen mellem Udvalget for Handel og Distribution og forbrugerkomiteen — navnlig dialogen om elektronisk handel, hvor nye regler, nye skikke og ny praksis viser sig hver eneste dag.

5.2.3.2.5. ØSU opfordrer Kommissionen til straks at indføre strenge sanktioner over for produktion og distribution af piratudgaver og forfalskede varer, som fører såvel forbrugerne som godtroende handelsvirksomheder bag lyset og giver dem unødige udgifter.

5.2.3.2.6. Handelsvirksomhederne kan efter ØSU's mening beskytte forbrugernes sundhed ved at fremme økologiske produkter og modvirke anvendelsen af stoffer og eksperimentelle produktionsmetoder med alvorlige skadevirkninger for folkesundheden.

5.2.3.2.7. ØSU er helt enig med Europa-Parlamentet i, at det er af fundamental betydning, at de nationale regeringer i deres planlægning på handelsområdet tilsikrer, at slutbrugerne — alt efter deres socioøkonomiske behov — har adgang til og frit kan vælge mellem små, mellemstore og store distributionssteder af enhver art (Europa-Parlamentets betænkning pkt. 19).

5.2.3.3. Kreditinstitutioner

5.2.3.3.1. Oprettelsen af et effektivt betalingssystem, som navnlig omfatter anvendelsen af kreditkort, er af afgørende betydning for udviklingen af handelen.

— Det er i den henseende vigtigt at sørge for, at der skabes et afbalanceret forhold mellem kortudstederne og de handlende, som respekterer alle parteres legitime interesser og som fremmer et harmonisk samarbejde mellem dem.

— Angående kontrakterne er det vigtigt, at alle parteres pligter defineres klart. Uklare eller vanskeligt fortolkelige bestemmelser bør undgås.

— De omkostninger og provisioner, der pålægges de handlende i forbindelse med transaktioner, hvor der anvendes kreditkort, skal være rimelige, samtidig med at de gør det muligt for kortudstederne at dække deres omkostninger og opnå en tilfredsstillende avance.

5.2.3.3.2. ØSU mener, der er behov for større gennemsigtighed og en klarere ramme for betaling med kreditkort — en ramme, som til fulde kan garantere såvel forbrugernes som kreditinstitutionernes og handelens naturlige interesser.

5.2.3.3.3. Det bør snarest muligt undersøges, hvilken virkning indførelsen af euroen vil få på kreditkortområdet, så de nødvendige foranstaltninger til sikring af betalingerne kan træffes.

5.2.3.3.4. ØSU er fortalere for størst mulig udbredelse af betaling med kreditkort og elektroniske procedurer (elektroniske betalinger) for at reducere risikoen for kriminelle handlinger rettet mod virksomheder og forbrugere.

5.2.3.3.5. ØSU er særlig bekymret for økonomisk kriminalitet og svindel i forbindelse med transaktioner, fordi dette ikke kun skaber ulovlig konkurrence, men også usikkerhed omkring transaktionerne.

5.3. Styrkelse af konkurrenceevnen og fremme af iværksætterånden

5.3.1. Elektronisk handel

5.3.1.1. Elektronisk handel er handelsvirksomhedernes mest moderne redskab i informationssamfundet. Den kan blive hoveddrivkraften bag en revolutionerende omlægning af handelens opbygning og infrastrukturer.

⁽¹⁾ EFT C 157 af 25.5.1998, s. 65.

5.3.1.2. De vigtigste hindringer for udviklingen af elektronisk handel i EU er mangel på relevant viden og uddannelse, brist på de nødvendige infrastrukturer i handelen, det høje omkostningsniveau for telekommunikation og en forældet tankegang.

5.3.1.3. ØSU har beskrevet sin holdning til elektronisk handel i en særskilt udtalelse⁽¹⁾. Udtalelsen indeholder en detaljeret beskrivelse af den elektroniske handels nuværende situation, dens fremtidsperspektiver og hindringerne for dens gennembrud.

5.3.1.4. Efter ØSU's mening kræver det et tættere samarbejde mellem Kommissionens kompetente generaldirektorater (III, XIII, XXIII og XXIV) og de øvrige organer, hvis man ønsker hurtigere fremskridt i initiativerne til fordel for elektronisk handel.

5.3.1.5. Handelen bør tage aktiv del i det 5. rammeprogram for forskning og teknologi og i de programmer til fremme af ny teknologi, som er undervejs, dels for at få del i fordelene ved de nye teknologier dels for at opnå støtte til nye handelsaktiviteter.

5.3.1.6. For at handelen kan tilpasse sig de nye krav, som informationssamfundet og den elektroniske handel stiller,

- a. må telekommunikation gøres billig;
- b. må der gennemføres efteruddannelsesprogrammer vedrørende elektronisk handel;
- c. skal forsøg med ny teknologi støttes gennem klare og praktiske foranstaltninger og retningslinjer;
- d. skal der igangsættes støtteprogrammer for anskaffelse eller opgradering af teknisk udstyr;
- e. må omkostningerne holdes på et lavt niveau for de transaktioner, som banksektoren udfører for handelsvirksomheder i forbindelse med elektronisk handel.

5.3.2. Samarbejde mellem virksomheder

5.3.2.1. En væsentlig forudsætning for, at små handelsvirksomheder kan overleve på dagens yderst konkurrenceprægede marked, er, at de kan samarbejde med hinanden og med større handelsvirksomheder.

5.3.2.2. ØSU opfordrer Kommissionen til at træffe enhver foranstaltning, som — uden at den sunde konkurrence lider skade — kan hjælpe handelsvirksomhederne med at opnå den nødvendige kritiske størrelse og udbredelse til at bide sig fast på markedet.

5.3.2.3. ØSU betragter ikke fusioner, omstruktureringer og samarbejde mellem små handelsvirksomheder og distributionsnet som et problem for gennemførelsen af konkurrence-

lovgivningen, da de ikke herigennem opnår en dominerende stilling eller i kraft af deres størrelse får en skadelig monopolstatus.

5.3.2.4. ØSU har allerede givet sin tilslutning til Kommissionens »mest driftsøkonomiske« tilgang, nemlig forskellige former for samarbejde inden for handelen — især vertikalt samarbejde. På baggrund af EU's industriministres nylige godkendelse af denne nye konkurrencepolitiske tilgang på området, vil ØSU foretage en grundig gennemgang af emnet, så Kommissionen kan udarbejde konkrete forslag, der skal erstatte en række gældende (undtagelses)forordninger. ØSU's forslag har også her til formål at fjerne hindringer for samarbejdet inden for handelen, navnlig mellem små og mellemstore handelsvirksomheder.

5.3.3. Uddannelse

5.3.3.1. Kun gennem uddannelse kan man lære at forholde sig til den nye situation, som de nye teknologier i informations-samfundet skaber, samt erhverve de færdigheder og den viden, som handelen har brug for i informationssamfundet. Dette betyder, at alle, som er involveret i handel og distribution — uanset deres nuværende vidensniveau — for at følge med udviklingen må påbegynde et nyt efteruddannelsesforløb uden kendt slutpunkt i fremtiden, en livslang uddannelsesproces.

5.3.3.2. Det er ikke kun små virksomheder, som har behov for efteruddannelse, det gælder også dem, som ud fra en europæisk målestok må regnes for mellemstore eller store. Den eksplosive teknologiske udvikling og den stadige strøm af nye edb-værktøjer kræver en fortværende efteruddannelse.

5.3.3.3. Efter ØSU's opfattelse skal efteruddannelsespolitikken organiseres på et permanent grundlag. Den skal tilfredsstille en stadig større efterspørgsel, men først og fremmest skal den have fingeren på pulsen og følge med udviklingen.

5.3.3.4. De fleste efteruddannelsesprogrammer skal efter ØSU's mening ændres til livslange forløb.

5.3.3.5. Der må efter ØSU's opfattelse oprettes særlige handelshøjskoler og nye forskningsinstitutter til at forestå forskning, oplysning og videre fremme af ny teknologi inden for denne sektor.

5.3.4. Handel i landdistrikter og ugunstigt stillede byområder

5.3.4.1. De små handelsvirksomheders særlige sociale rolle i landdistrikter og ugunstigt stillede byområder er den væsentligste årsag til, at alle EU-institutioner ønsker at bevare dem.

⁽¹⁾ EFT C 19 af 21.1.1998, S. 72.

5.3.4.2. Der er efter ØSU's mening behov for konkrete, samordnede moderniseringsinitiativer samt løbende udvikling af de små handelsvirksomheder i landdistrikter og ugunstigt stillede byområder.

5.3.4.3. ØSU opfordrer de nationale regeringer til at registrere lokale problemer for små handelsvirksomheder, som er væsentlige bidragydere til oprettelsen af nye arbejdspladser i socialt følsomme områder, og til at konkretisere disses behov, som varierer meget i form og indhold fra sted til sted.

5.3.4.4. Kommissionen tilskyndes til at samarbejde med medlemsstaternes regeringer om at styrke de lokale handelsvirksomheder og til at afsætte særlige bevillinger til dette formål under strukturfondene.

5.3.4.5. ØSU opfordrer Kommissionen til at træffe særlige foranstaltninger for ugunstigt stillede by- og landområder.

5.3.5. Handel og turisme

5.3.5.1. Sameksistens og samarbejde mellem handels- og turistsektoren gavner de europæiske økonomier på flere forskellige måder.

5.3.5.2. ØSU foreslår, at GD XXIII, der har ansvaret for begge disse økonomiske aktiviteter, sammen med de nationale organisationer udarbejder fælles handlings-, samarbejds- og oplysningsprogrammer for de to sektorer, ikke mindst i de lande, hvor turismen spiller en vigtig rolle for nationaløkonomien.

5.3.5.3. Handelen vil drage fordel af tættere forbindelser til turismen på EU-niveau, og derfor foreslås et rådgivende organ bestående af repræsentanter for handels- og turistsektoren oprettet under GD XXIII.

5.3.6. Handel og miljø

5.3.6.1. Arbejdsmarkedets parter inden for handelen opfordres til at påtage sig et medansvar for miljøspørgsmål og beskyttelse af folkesundheden.

5.3.6.2. Handelssektoren kan inden for rammerne af sine muligheder og i samarbejde med de lokale myndigheder yde et væsentligt bidrag til, at miljøet ikke belastes.

5.3.6.3. De små handelsvirksomheder, der i særlig grad har behov for oplysning og støtte i forbindelse med miljøspørgsmål, bør i turistområderne indgå i et tæt og givtigt samarbejde med turistvirksomheder, der som regel er dem, som rammes hårdest af miljøproblemer og miljøvirkninger.

5.4. Tilskyndelse til europæisering og internationalisering

5.4.1. Euroen

5.4.1.1. Euroen er sammen med den elektroniske handel dagens største udfordringer og de to nyeste redskaber til modernisering af den europæiske handel.

5.4.1.2. Det kræver en betydelig planlægning og et omfattende informationsarbejde at forberede handelsvirksomhederne på i første omgang at acceptere euroen som bankvaluta og i anden omgang at bruge den som fælles europæisk valuta. Kun på den måde kan man tage eventuelle problemer i opløbet.

5.4.1.3. En omfattende informationskampagne med oplysninger om euroen, der henvender sig til såvel erhvervslivet som til et bredt udsnit af forbrugere, udgør nøglen til en vellykket overgang til den fælles europæiske valuta.

5.4.1.4. Som deltagere i disse bestræbelser vil handelsvirksomhederne komme til at spille en særlig fremtrædende rolle under overgangen til euroen, fordi de i kraft af deres umiddelbare, daglige kontakt til forbrugerne kan bevidstgøre og oplyse både om fordelene ved euroen og om den praktiske anvendelse af den i handelen.

5.4.1.5. Det er en nødvendig forudsætning for udformningen af EU's kommunikationspolitik, at nedenstående parametre defineres på forhånd:

1. Hvem skal have ansvaret for samordning og gennemførelse?
2. Rækkevidde, dvs. hvem skal den henvende sig til?
3. Informationsplatformens grundlæggende emner?
4. Hvilke støttemidler skal anvendes?

5.4.1.6. For at bevidstgørelseskampagnen kan få reel effekt, foreslås følgende:

- a. oprettelse af en særlig styringsgruppe (en »steering committee«) under de nationale samordningskomiteer for euroen med repræsentanter for bankerne, handelen, regeringen og eksperter i kommunikation og reklame;
- b. oprettelse af et oplysningskontor for euroen i alle relevante ministerier, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, råd og kamre;
- c. oprettelse af et nationalt euro-dokumentationscenter i hver af medlemsstaterne, som skal fungere som informationscenter for de offentlige myndigheder og organisationer. Det giver sig selv, at centret samtidig skal levere tjenesteydelser til erhvervsorganisationer af enhver art;
- d. udnævnelse af en »euro-ansvarlig« med fuldt overblik over problemer og fordele ved indførelsen af euroen i henhold til bestemte procedurer i de største handels-, industri-, turist- og forsikringsvirksomheder samt i bankerne;

e. indføjelser af europaproblematikken i læseplanerne for handelshøjskoler, tekniske skoler, efteruddannelsesinstitutioner og økonomiske mellemuddannelser.

5.4.1.7. En euro-oplysningskampagne vil kun give reelt udbytte, hvis den henvender sig til konkrete målgrupper. Den skal henvende sig til:

- ledere i virksomheder og organisationer
- de øverste og mellemste funktionærer, først og fremmest i handels-, turist- og forarbejdningsvirksomheder
- forbrugerne, herunder især socialt ugunstigt stillede grupper.

5.4.1.8. Efter ØSU's mening kræver en oplysningskampagne, der mere generelt sigter mod at påvirke den offentlige mening (med henblik på »euro minded people«), at der forudgående gennemføres en undersøgelse af psykologiske incitamenter (et »motivation study«). Resultaterne herfra skal danne grundlag for en »informationsplatform«. Dette fremgår i øvrigt klart af en ny EU-undersøgelse om emnet, som viser, at ca. 51 % af europæerne navnlig af psykologiske grunde hænger fast ved deres nationale valuta og er skeptiske over for den nye.

5.4.1.9. ØSU slår til lyd for fuld gennemsigtighed i bankudgifterne i tilknytning til overgangen til euroen.

5.4.1.10. Efter ØSU's mening skal de nationale regeringer fra starten lægge sig fast på en politik for indførelsen af euroen og træffe beslutning om de relevante justeringer af lovgivningen, så handelsvirksomhederne ikke pålægges overflødige udgifter eller tvinges til uhensigtsmæssige investeringer.

5.4.1.11. De nationale regeringer bør gennem økonomiske incitamenter og skattebegunstigelser fremme de nødvendige investeringer i virksomhederne i forbindelse med euroens indførelse (udskiftning af software etc.).

5.4.2. International handel

5.4.2.1. Internationalisering er en nødvendig forudsætning for, at den europæiske handel kan udvikle sig, og ikke mindst en forudsætning for, at europæiske varer kan begå sig i den globale økonomi. Kommissionen bør derfor gøre alt for at afdække og løse problemer i forbindelse med etablering og udvikling af internationale EU-virksomheder.

5.4.2.2. EU bør via GD I og GD XXIII spille en fremtrædende rolle i forbindelse med behandlingen af handelsspørgsmål i WTO, ILO og UNCTAD for at fremme de europæiske virksomheders holdninger og synspunkter i den internationale dialog.

5.4.2.3. ØSU giver førsteprioritet til europæiske handelsvirksomheders tilstedeværelse på den internationale scene og tilskynder de kompetente generaldirektorater (GD I og GD XXIII) til at samarbejde i dette øjemed.

5.4.2.4. ØSU er især forkæmper for en liberalisering af handelen.

5.4.3. Udvidelse af Den Europæiske Union

5.4.3.1. Problemer, der er forbundet med udvidelsen af Den Europæiske Union, må løses nu, så der ikke senere opstår turbulens eller stivhed i den europæiske handel.

5.4.3.2. Handelsdialogen med ansøgerlandene bør intensiveres med henblik på at få registreret strukturelle og retlige problemer og så hurtigt som muligt at få bugt med disse via EU's procedurer, lovgivning og praksis.

5.4.3.3. ØSU opfordrer Udvalget om Handel og Distribution til at fortsætte bestræbelserne på at integrere ansøgerlandenes handel i EU-handelen.

5.4.3.4. Ansøgerlandene må gøre en stor indsats, hvis deres lokale handel skal overleve og udvikle sig i en europæisk kontekst, som er meget forskellig fra det miljø, der har præget dem de seneste årtier.

5.4.3.5. De tilstødende EU-lande opfordres til at spille en afgørende rolle i forbindelse med tilpasningen af ansøgerlandenes handel til markedet i EU, hvorfor de grænseoverskridende aktioner bør integreres i indsatsen.

5.4.3.6. Mangelen på repræsentative organismer for den private sektor i ansøgerlandene er en alvorlig hæmsko for igangsættelsen eller udvidelsen af den nødvendige dialog. ØSU foreslår, at der gives økonomisk støtte til oprettelse og drift af sådanne organer.

5.4.3.7. ØSU opfordrer Kommissionen og ansøgerlandene til at forbedre procedurerne for organisering af og støtte til nye selvstændige erhvervsorganisationer for de producerende sektorer (industri, handel, turisme osv.).

6. Handlingsplan

6.1. Den femårige handlingsplan, som Kommissionen har udarbejdet med henblik på effektivt at fremskynde løsninger på den europæiske handels problemer, går efter ØSU's mening i den rigtige retning. Den er særlig ambitiøs, hvad angår tidsplanen for gennemførelsen af aktionerne.

6.2. Men selv om handlingsplanen er ambitiøs, består den især af kampagner, udstillinger, møder, undersøgelser o.lign. — det er småt med konkrete tiltag til støtte for handelen. ØSU glæder sig især over følgende tiltag:

6.2.1. Aktion nr. 3: Udformning og offentliggørelse af aktioner med henblik på en forenkling af de administrative procedurer.

6.2.2. Aktion nr. 4: Gennemførelse af det andet initiativ vedrørende iværksætterkapital.

6.2.3. Aktion nr. 8: Pilotprojekter til fremme af elektronisk handel og kvalitetsmærkning.

6.2.4. Aktion 10 og 14: Simulationsprogrammer til fremme af euroen.

6.2.5. Aktion 11: Forbedring af små og mellemstore virksomheders adgang til fællesskabsprogrammer og strukturfonde.

6.2.6. Aktion 16: Inddragelse af aktører fra CØEL og Cypern i handelsfremmende fællesskabsaktiviteter.

6.2.7. Hvad de øvrige aktioner angår, foreslår ØSU, at hovedvægten flyttes fra teori — selv om teorien naturligvis udgør et uundværligt grundlag — til praksis. Dette er af væsentlig betydning for, at man kan udvikle og støtte handelen efter femårsplanen.

6.3. ØSU, der tager den økonomiske støtte til handlingsprogrammet for givet, opfordrer Kommissionen til så effektivt som muligt at tilse, at de tjenester, som skal medvirke ved gennemførelsen af handlingsprogrammet, får det nødvendige personale.

6.4. ØSU tilskynder de nationale regeringer og handelsaktørerne i medlemsstaterne til at påtage et afgørende ansvar for, at denne ambitiøse handlingsplan får de resultater, som opstilles som mål i hvidbogen.

6.5. Handlingsplanen bør suppleres med konkrete praktiske aktioner, der giver resultater hurtigst muligt.

7. Konklusioner

7.1. Sammenfattende gør ØSU opmærksom på følgende:

7.1.1. De statistiske oplysninger fra Eurostat giver desværre ikke et realistisk billede af handelen i Europa. Oplysningerne er baseret på mangelfulde data, som de nationale myndigheder som følge af handelsaktiviteternes særlige kendetegn indsamler med stort besvær. Sektorens betydning for de europæiske økonomier undervurderes således på grund af mangel på klare, pålidelige og sammenlignelige oplysninger.

7.1.2. Det står fast, at hvidbogen om handel indeholder et vigtigt katalog over handelens problemer.

7.1.3. Der er første gang, at et EU-dokument fremhæver handelens betydning på lokalt og europæisk niveau.

7.1.4. Blandt de foreslåede løsninger på handelens traditionelle problemer er der mange af teoretisk art uden direkte og synlig effekt for de truede små og mellemstore virksomheder.

7.1.5. Der bør afsættes konkrete bevillinger til bestemte aktioner.

7.1.6. Kommissionens GD XXIII bør tilføres flere midler, mere personale og mere materiel, så det bliver i stand til at udføre sine opgaver.

7.1.7. BEST-rapporten bør være et vigtigt aktionsredskab til at reducere de bureaukratiske procedurer.

7.1.8. I den periode, hvor både euroen og de nationale valutaer vil være i omløb side om side, vil der blive brug for særlige drøftelser mellem de nationale regeringer og handelssektoren.

7.1.9. Der er — under hensyntagen til de frie markedsmekanismer — behov for et harmoniseringsinitiativ vedrørende provision for kredittkort og prisen for de andre banktjenesteydelser, som handelsvirksomhederne skal betale.

7.1.10. Handelens fremtrædende rolle i arbejdsløshedsbekæmpelsen og i forbindelse med oprettelsen af nye arbejdspladser er utilstrækkeligt beskrevet.

7.1.11. ØSU mener, der i hvidbogen bør skelnes klarere mellem de aspekter af handelen, der vedrører handelsvirksomheder, og de aspekter, der vedrører forbrugerne, så de nødvendige foranstaltninger kan blive truffet for begge parter i handelen.

7.1.12. GD XXIII bør deltage aktivt i alle EU-politikker, som angår og påvirker handelen.

7.1.13. De nationale regeringer opfordres til efter den indbyrdes tilnærmelse af de europæiske økonomier i henhold til Maastricht-traktatens kriterier at iværksætte konkrete støtteforanstaltninger for handelen og styrke efterspørgslen.

7.1.14. De europæiske handelsvirksomheder bør være mere udfarende og tage flere risici i det moderne internationaliserede miljø.

7.1.15. Under alle omstændigheder bør man iværksætte en gennemgribende harmonisering af bestemmelser og praksis, der vedrører handel på europæisk niveau. Medlemsstaternes regeringer bør indlede en grundig og åbenhjertig dialog herom.

7.1.16. Små handelsvirksomheder bør efter ØSU's mening støttes gennem særlige skatte- og udviklingsforanstaltninger.

7.1.17. Nye former for handel, som f.eks. franchising-kontrakter, fjernsalg o.lign. bør ligestilles, hvad angår lovgivning og beskatning.

7.1.18. De nationale regeringer bærer hovedansvaret for at støtte handelen. De opfordres derfor til omgående at indlede drøftelser på europæisk niveau om iværksættelse af gennemsigtige, praktiske foranstaltninger.

7.1.19. Når høringen om hvidbogen er slut, bør GD XXIII samle de implicerede parter synspunkter og fortsætte bestræbelserne på at udforme klare, praktiske aktioner, der kan iværksættes straks.

7.1.20. Kommissionen (GD XXIII) bør nøje følge de indgribende forandringer, som handelen undergår i informations-samfundet, samt (uden at anvende bureaukratiske procedurer) træffe eller pege på de nødvendige foranstaltninger og lede de nationale regeringer i den rigtige retning.

Bruxelles, den 8. juli 1999.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag blev forkastet under forhandlingerne, men opnåede mindst en fjerdedel af de afgivne stemmer:

»Punkt 4.2: Det er værd at pointere, at det er første gang, at handelens betydning for beskæftigelsen og dens generelle fremtidsperspektiver behandles så seriøst i et EU-dokument.«

Afstemningsresultat

For: 39, imod: 30, hverken for eller imod: 4.

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — "Samhørighed og transport"«

(1999/C 258/09)

Kommissionen besluttede den 14. januar 1999 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Kommissionens meddelelse: »Samhørighed og transport«.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som udpegede Bill Tosh til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 2. juni 1999.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 365. plenarforsamling den 7. juli 1999 med 104 stemmer for og to imod følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Denne udtalelse består af fem hovedpunkter. Efter en indledning giver ØSU i punkt 2 et kort resumé af Kommissionens meddelelse.

1.2. I punkt 3 og 4 analyseres meddelelsen og de forskellige tabeller samt fremsættes generelle bemærkninger og henstillinger. Punkt 5 indeholder de generelle konklusioner.

1.3. Da budskaberne i meddelelsen ikke er særlig håndgribelige, og da EU's ikke ubetydelige transportbudget udvides for de kommende fem år, har ØSU forsøgt at pege på punkter, hvor der kunne være behov for kritisk revurdering, tjeks og regelgivning, hvis man vil sikre overbevisende fremskridt på samhørigheds- og transportområdet.

1.4. Endelig tages samspillet mellem forskellige finansieringsmekanismer [strukturfondene, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Investeringsbank (EIB)] op til vurdering set i relation til udviklingen i den fælles transportpolitik og politikken for fysisk planlægning. I den forbindelse er det vigtigt at forstå udviklelseskonstekstens store betydning. Udtalelsen indeholder en række forslag til, hvordan Kommissionen mere effektivt kunne integrere de spredte finansielle instrumenter, der støtter foranstaltninger på transportområdet med henblik på at fremme EU's overordnede målsætninger. Relativt set er strukturfondenes støtte til transportområdet ca. ti gange større end Samhørighedsfondens.

2. Resumé af Kommissionens meddelelse

2.1. Meddelelsen tager afsæt i EU's mål om (a) at sætte skub i den økonomiske konvergens og (b) at fremme den sociale integration, og Kommissionen fokuserer på den betydning, transportinfrastrukturen har for dette ønske om at sikre en bæredygtig udvikling overalt. Formålet er at forbedre

situationen for (i) fjerntliggende områder og randområder, (ii) ugunstigt stillede regioner og (iii) vanskeligt stillede samfundsgrupper.

2.2. Det understreges, at det er vigtigt, at (i) strukturfondenes programmer og initiativer (EFRU, Interreg), (ii) programmerne under Samhørighedsfonden og (iii) bistanden fra EIB understøtter de samme målsætninger.

2.3. Den fælles transportpolitik skal bidrage til at opfylde borgernes og erhvervslivets behov for bedre muligheder og øget konkurrenceevne.

2.4. Ifølge meddelelsen er samordnede, gennemtænkte regionalpolitikker et egnet middel til at sikre:

— økonomisk udvikling (vækst, konkurrenceevne, beskæftigelse),

— en afbalanceret udvikling overalt i EU,

— gunstige vilkår for udvidelsen af EU og

— øget mobilitet for vanskeligt stillede grupper, det være sig lavindkomstgrupper eller bevægelseshæmmede personer,

uden at miljømålene tilsidesættes.

2.5. I meddelelsen beskrives skævheder, som transportområdet kan bidrage til at afhjælpe ved at:

— mindske tendensen til befolkningskoncentrationer, der øger den trafikale overbelastning og miljøbelastningerne,

— forbedre fjerntliggende områders tilgængelighed og adgang til service med henblik på at øge deres velstand gennem forbedret konkurrenceevne og

— inddrage fragtomkostningerne som investeringsparameter.

2.6. Det hævdes i meddelelsen, at:

— forbedringer på transportområdet kan sikre bedre adgang for produktionsfaktoren og samtidig lette produkternes adgang til markederne, og

- målrettede transportforbedringer kan skabe varig og bæredygtig økonomisk vækst og beskæftigelse.

Man skal imidlertid holde sig for øje, at

- væksten også drives af andre faktorer, f.eks. telekommunikation, og
- jobskabelse er lige så vigtig som adgang til fjerntliggende, ugunstigt stillede regioner.

2.7. Investeringerne vil i stigende grad blive rettet mod borgerne og sigte på veldefinerede sociale behov, ved at de stopper større huller i transport- og infrastrukturnettet. Samtidig må det erkendes, at der også i velstillede medlemsstater er »lommer«, hvor transportnettet ikke lever op til standarden eller øger skævhederne. Det fremhæves udtrykkeligt, at den offentlige transport fremover vil spille en stor rolle i bestræbelserne på at opfylde disse målsætninger.

2.8. Hullerne stoppes med bredspektrede EU-finansieringsprogrammer, der afstemmes indbyrdes med henblik på at fremme udviklingen. Her yder Samhørighedsfonden et vigtigt bidrag.

2.9. EU-midlerne til formålet koncentrerer sig i vid udstrækning på vejtransportsektoren:

- 2/3 af EFRU's transportinvesteringer i perioden 1994-1999,
- 2/3 af Samhørighedsfondens transportinvesteringer i perioden 1993-1999,
- EIB's långivning til regionale formål (som bl.a. omfatter transport).

Det skal bemærkes, at 1/4 af EIB's långivning til regionaludviklingsprojekter inkluderer samfinansiering med strukturfondene.

2.10. I meddelelsen erkendes det, at nationale udviklingsplaner har ført til usammenhængende transportsystemer og til barrierer. Dette indebærer, at anvendelsen af EU's fysiske rum ikke er tilstrækkeligt afbalanceret, hvilket understreger behovet for et overordnet fysisk-funktionelt udviklingsperspektiv for EU (EFFU). Et offentligt/privat finansieringssamarbejde og sociale partnerskaber skulle sikre et sammenhængende, fælles syn på udviklingen af EU's fysiske rum.

2.11. Kommissionen er overbevist om, at liberaliseringen vil fremme den territoriale samhørighed ved at:

- sikre alle i EU adgang til transportydelser til rimelige priser,
- skabe en lovgivningsramme med henblik på at overvåge resultaterne og sikre et bæredygtigt valg mellem transportformer,

- undgå, at transportpolitikken dikteres af markedet alene, ved at den også tilgodeser sociale og samfundsøkonomiske hensyn, og

- udvikle procedurer for tildeling af servicekontrakter til operatører med henblik på at sikre ydelsernes kvalitet, bl.a. ved at knytte cabotagerettigheder til forbindelser til afsides beliggende områder.

2.12. Det foreslås, at priserne for brug af infrastruktur kun skal afspejle/dække de marginale omkostninger. Der forventes følgende resultater:

- effektiviteten forbedres, fordi det vil sikre et optimalt valg af transportydelser til lavere omkostninger,
- omkostningerne i randområder »vil muligvis« stige,
- produktionen i randområder vil blive tilpasset, så der ikke længere fremstilles produkter med en lav værditilvækst.

2.13. Planerne for integrering af transportformerne, inklusive alle havne og kombinationsterminaler, ses som led i en vigtig diversificering af netværksforbindelserne.

3. Generelle bemærkninger

3.1. ØSU går fuldt ind for samhørighedsprincippet, men finder ikke noget historisk belæg for, at støtte fra Samhørighedsfonden skulle bidrage noget videre til opfyldelsen af de mål, der er beskrevet i punkt 2.1.

3.1.1. Bilagstabellerne bidrager efter ØSU's mening ikke ret meget til at øge forståelsen af de principper, der ligger til grund for anvendelsen af samhørighedsmidler på transportområdet, eller til at underbygge Kommissionens udsagn om EU-interventionernes effekt. Tabellernes data er forældede, og meddelelsens indhold underbygges ikke med henvisninger til dem. Der er heller ikke belæg for, at Samhørighedsfondens interventioner skulle have bidraget til at opfylde de fastlagte mål i et samspil med strukturfondenes og EIB's interventioner.

3.2. Det er naturligvis ikke nemt at kortlægge årsager og virkninger, men manglen på case studies og praktiske tjek gør det vanskeligt at evaluere den førte politik, herunder udgiftsvirkningen. Det kan frygtes, at en uddelegering af middelforvaltningen for at tilgodese subsidiaritetsprincippet kan bevirke, at der fastlægges prioriteter, som langt fra er optimale og f.eks. kan føre til koncentration og vækst i byområder, hvis de transportpolitiske mål dikteres af markedet alene. Hvis der lægges stor vægt på markedsdrevne målsætninger, er det desuden vanskeligt at sikre den kvalitet i den offentlige transport, der er nødvendig for på lokalt plan at tilgodes EU's principper om social integration og om ligestilling eller at fremme en bæredygtig mobilitet og gøre os mindre afhængige af privatbilismen.

3.3. Der er hverken set nærmere på koordineringen af Samhørighedsfondens transportinterventioner i tilfælde, hvor interregionale aspekter spiller en stor rolle, eller på de eksterne forbindelser til tredjelande. Transitruter gennem lande, der ikke er støtteberettigede under Samhørighedsfonden, er heller ikke behandlet, selv om de spiller en åbenlys strategisk rolle.

3.4. Meddelelsens fortællende stil og de gentagne påstande om den merværdi, Samhørighedsfondens interventioner sikrer, er irriterende, understreger manglen på belæg og gør meddelelsen lidt overbevisende.

3.5. Set i lyset af målene om samhørighed og en bæredygtig udvikling er det en foruroligende stor andel af samhørighedsmidlerne, der går til vejtransporten. For den enkelte borger må målet være, at der foretages socialt forsvarlige investeringer i samhørighed med henblik på at skabe en bæredygtig udvikling og mobilitet, samtidig med at miljøvirkningerne holdes under kontrol. I betragtning af, at mange offentlige transporttiltag ikke har vist sig økonomisk bæredygtige, kræver finansieringen af fremtidens offentlige transport langt større opmærksomhed.

3.6. Efter ØSU's opfattelse skal EU fremover lægge sig mere i selen for at fremme offentlige transporttjenester, fordi:

- offentlig transport bidrager til at bekæmpe social udstødelse, og
- gode offentlige transporttjenester nedbringer miljøbelastningen.

4. Generelle henstillinger

4.1. Medlemsstaterne skal naturligvis selv prioritere deres egne investeringer, men ØSU er enig i, at principperne bag Samhørighedsfonden vejer tungere end subsidaritetsprincippet. Programmeringskompetencen bør derfor fortsat ligge hos EU, hvis der sættes på samhørigheds mål. Man bør udvikle specifikke programmer og nyskabende finansielle instrumenter for at tiltrække privatkapital og fremme partnerskaber mellem EU, medlemsstaterne og operatørerne. Mulighederne for at finansiere transport via afgifter, der baseres på de marginale samfundsmæssige omkostninger, skal kortlægges, og det må være en princip sag at vedtage en sådan politik⁽¹⁾. Det kan dog være nødvendigt, at randområder eller andre ugunstigt stillede områder i EU undtages fra sådanne bestemmelser i tilfælde, hvor bæredygtige transportmuligheder enten slet ikke findes eller ikke er økonomisk rentable. I den forbindelse bør man fremme udviklingen af mere bredt favnende interregionale samhørighedsprogrammer.

4.2. Transportinvesteringer skal baseres på en strategi. Der bør udvikles fælles kriterier for anvendelsen af subsidaritets-

princippet. Det vil lette prioriteringen, hvis der stilles krav om, at støtteberettigede projekter skal opfylde outputmål. Specifikke henstillinger vedrørende såvel lokal som transeuropæisk interoperabilitet vil bidrage til øget velfærd under lige betingelser.

4.3. Der bør investeres mere i jernbanetransport, søtransport, transport ad vandveje og transport i kystnære farvande, forudsat der er de fornødne intermodale forbindelsespunkter. Sådanne investeringer er at foretrække frem for rene vejinvesteringer, men der vil i givet fald normalt og nødvendigvis også blive foretaget vejinvesteringer.

4.4. ØSU mener, at intermodale forbindelser bør tillægges større betydning og tildeles mere udviklingsstøtte under samhørighedsprogrammerne.

4.5. ØSU mener, at effektiviteten i samhørighedsfremmende transportinvesteringer kun kan sikres, hvis arbejdsmarkedets parter i randområderne inddrages i beslutningstagningen.

4.6. Allerede nu bør behovet for samhørighedsfremmende transportinvesteringer efter udvidelsen analyseres indgående. Det vil være mere nødvendigt end nogensinde, at regionale økonomier, der tydeligt bekender sig til globaliseringen, går aktivt ind for at sikre en effektiv ressourceallokering og udgiftsstyring.

4.7. Infrastrukturafgifters indvirkning på randområder bør evalueres nøje med henblik på at blotlægge deres indvirkning på produktionen i de tilfælde, hvor et nettotab er sandsynligt og vil modarbejde samhørighedsfremmende foranstaltninger.

4.8. ØSU mener endvidere, at randområder, der er isolerede på grund af øbeliggenhed, som i dele af Grækenland og Irland, på grund af store afstande, som det er tilfældet med den iberiske halvø, eller på grund af manglende transportforbindelser til og fra tilgrænsende tredjelande, bør tages i betragtning ved tildeling af støtte, fordi deres adgang til markedet er og bliver forhindret med højere transportomkostninger. BNI's størrelse bør ikke være det eneste kriterium. Adgangsforhold og fiskale forhold kunne også tjene som indikatorer. Støtten må ikke begrænses til de lande, der er støtteberettigede under Samhørighedsfonden.

4.9. ØSU mener, at høringer af arbejdsmarkedets parter i samhørighedsregionerne kunne influere konstruktivt på programmerne og kunne tjene som løftestang for udgifternes tværfunktionelle aspekter med henblik på at optimere de principper, der er omtalt i punkt 2.1.

4.10. Kommissionen bør se nærmere på langsigtede transportfinansieringer som samhørighedsfremmende tiltag og kortlægge deres betydning for en afbalanceret økonomisk udvikling, for en forbedring af svage befolkningsgruppers situation i kraft af tjenesteudbudet og for EU-udvidelsen.

⁽¹⁾ EFT C 56 af 24.2.1997, s. 31; EFT C 138 af 18.5.1999, s. 7.

Kommissionen erkender ganske vist de vanskeligheder, der nu engang er, men de bliver næppe mindre i et udvidet EU. Det er tilrådeligt at indføre en kvalitetsbenchmarking som højdepunkt. Dette kræver pr. definition, at den offentlige transport tillægges en langt større politisk vægt og tildeles flere resourcer.

4.11. ØSU anerkender de fælles mål i denne udtalelse og udtalelsen om »Det Europæiske Fysiske og Funktionelle Udviklingsperspektiv (EFFU) — Første officielle udkast«⁽¹⁾, idet begge klart bekender sig til en ændring af alle »politikker med fysiske eller funktionelle konsekvenser«. I sidstnævnte udtalelse understregede ØSU, at livskvalitet bør være en grundlæggende målsætning for ethvert skridt i den fysiske planlægning. Det påpegede f.eks. også, at »bjergområder« i mange henseender har karakter af randområder. Dette stemmer godt overens med det synspunkt, at tværnationale og grænseoverskridende tiltag bør samordnes, og at der bør skabes sammenhæng mellem alle politikker, der sigter mod socioøkonomiske fremskridt. ØSU peger på de risici, der er forbundet med en overdreven aktivitetskoncentration i centrum på bekostning af periferien, og mener, at indbyrdes forbindelser mellem randområder kunne bidrage til at svække centrums magnetiske kraft.

4.12. ØSU bekræfter gyldigheden af de synspunkter, det fremførte i udtalelsen af september 1998 om Kommissionens forslag om Fællesskabets finansielle støtte inden for transeuropæiske net⁽²⁾, der vil gøre det muligt for Kommissionen at finansiere undersøgelser af overordnet strategisk karakter 100 %. Sådanne undersøgelser skulle kunne støtte og forbedre evalueringen af samhørighedsmidlernes anvendelse. Det bemærkes, at der foreslås et budget på 4 992 mio. ECU til transeuropæiske transportnet i perioden 2000-2006, hvilket svarer til en stigning på 277 % i forhold til perioden 1995-1999. I betragtning af denne kraftige stigning og det store budget er det tvivlsomt, om samhørighedsforanstaltningerne vil få mærkbar indvirkning på transportudviklingen.

4.13. ØSU mener, at Kommissionen bør anerkende kravet om lufttransport- og jernbaneforbindelser til randområder og især til de kommende medlemsstater, selv om selve etableringen kræver store investeringsomkostninger.

4.14. Da udvidelsen nærmer sig, finder ØSU det vigtigt, at fejlene ved nogle af de tidligere samhørighedsprojekter på transportområdet ikke gentages. Strategiske visioner, der på koordineret vis sammenkobler f.eks. fysisk planlægning, miljøbeskyttelse, jobskabelse og landdistriktudvikling — om nødvendigt på tværs af grænserne — skal udvikles centralt og vedtages og gennemføres på regionalt plan. Det bemærkes, at Ispa-programmet er meget vigtigt.

4.15. Efter ØSU's opfattelse bør en eventuelt kommende meddelelse om emnet omstruktureres, så den omfatter:

- en definition af samhørighed, som bygger på fysisk udvikling og egentlige samhørighedsmål,
- en kortlægning af specifikke målsætninger og præstationsindikatorer,
- en revision af de nuværende strategier inden for transeuropæiske transportnet, Samhørighedsfonden og EFRU's transportkomponent,
- en modelbaseret måling af de indvirkninger, transeuropæiske net og midler fra Samhørigheds- og strukturfondene samt EIB og EIF har på regionalt plan,
- vedtagelse af prioriteter ud fra, hvilke indvirkninger ovenstående har på relativ tilgængelighed, konkurrenceevne, nuværende og potentielt BNP samt infrastrukturmangler.

5. Konklusioner

5.1. ØSU mener, at formålet med meddelelsen bør afklares, og at målene bør præciseres. Efter ØSU's mening bør det centrale budskab være, at der skal være grundlæggende overensstemmelse mellem følgende EU-mål:

- forbedring af randområders økonomiske perspektiver, konkurrenceevne og beskæftigelse,
- fremme af en afbalanceret udvikling i de 15 medlemsstater og skabelse af gunstige vilkår for nye medlemmers integration,
- fremme af bæredygtig mobilitet, hvor forbedringen af den offentlige transport tillægges stor vægt og prioritet,
- sikring af transporttjenester til overkommelige priser for personer, der er afhængige af offentlig transport, og for bevægelseshæmmede samt
- indførelse af »best practice« for styring af miljøvirkningerne fra opførelse af transportinfrastruktur og indførelse af nye transporttjenester, der støttes med samhørighedsmidler.

5.2. I forbindelse med planlægning, evaluering, vurdering og overvågning samt brug af indikatorer og målemetoder er det vigtigt at trække på programmerne inden for forskning og teknologisk udvikling samt andre forskningsprogrammer.

5.3. Det er også nødvendigt, at der udvikles principper for randområder for at sikre en fair og effektiv prissætning, så disse områder ikke udsættes for prisdiskrimination på grund

⁽¹⁾ EFT C 407 af 28.12.1998, s. 85.

⁽²⁾ EFT C 407 af 28.12.1998, s. 120.

af manglende alternativer eller en efterspørgsel, der er utilstrækkelig til at sikre rentable tjenester.

5.4. EU-udvidelsen vil medføre yderligere problemer for både de nye og de nuværende medlemsstater og ligeledes ved

de ydre grænser. Det vil skubbe tyngdepunktet i EU østpå, hvilket vil forværre de eksisterende problemer for visse fjerntliggende regioner og få indvirkning på nye randområder. Disse aspekter skal anerkendes fuldt ud.

Bruxelles, den 7. juli 1999.

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg
